

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári cselekszáma száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP.

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 35. szám.

Augusztus hó 27.

EURÓPA SORSDÖNTŐ NAPJAI

Németország és Oroszország megnemtámadási szerződést kötött Meghiusult a tengelyellenes bekerítő politika

Az utóbbi évek során többször leírtuk e kifejezést: *Európa sorsdöntő napjai*. S mindig azt hittük, hogy valóban azok is. A nyugatlanság és idegesség, a háborus készülődések, a nyugati demokráciák Németországot és Olaszországot bekeríteni akaró törekvése, vele szemben a középeurópai tengely kialakulása és megszilárdulása a német és olasz törekvések egyesülésében, állandóan feszültségben és lázas izgalomban tartották az egész világot. *De senki sem sejtette, még a legbeavatottabbak sem, hogy mindezek csak előkészületei lehetnek egy olyan nemzetközi esemény megvalósulásának, amely órási horderejével az egész világ erőviszonyait olyan mértékben és arról az oldalról változtatja meg, amintőre és ahonnan senki sem számította.*

Anglia és Franciaország ez év április 15-ike óta tartó szakadatlan tárgyalása, amely odairányult, hogy az orosz szovjet vezetőit a demokráciák bekerítő politikájára részére megnyerje, a moszkvai tárgyalásokat kísérő angol és francia sajtóközlemények és diplomáciai nyilatkozatok minden kétkedést eloszlatni törekvő mohósága csak megerősítették a világ közvéleményét, hogy ez a szándék, ha nagy áldozatok árán is, végül sikerülni fog. A nagy önértékeléssel beharangozott közös katonai tanácskozások London, Páris és Moszkva között, amelyek néhány héttel ezelőtt kezdődtek, mintha a pontot jelentették volna a befejezett tények után.

A nemzetek és országok történetében azonban, ha nem is túlságosan gyakran, mégis fordulnak elő olyan események, amelyek, mint a derült égből lecsapó villám, a legbiztosabb helyzetet is felboríthatják.

Ez történt most is az egész világ nem kis meglepetésére, bámulatára és felzúdulására. *Amíg az angol és francia katonai bizottságok a szovjet katonai küldöttséivel tárgyaltak,*

Moszkva nagyarányú gazdasági szerződést

kötött Berlinnel, ennek további kiépítéseként pedig, anélkül, hogy arról Londonnak és Párisnak halványsejtelmé lett volna, a német-orosz megnemtámadási szerződés megkötését is előkészítette.

A megállapodást a német félévitalos sajtó augusztus 21-én pattantotta ki s másnap Moszkva is megerősítette. A német „mes-

Moszkva és Berlin megnemtámadási egyezménye semmilyen sem befolyásolja sem a két hatalom, sem pedig a kommunistaellenes blokkban tömörült államok világnézeti magatartását. A német-orosz szerződés külpolitikai cselekedet, aminek semmiféle világnézeti változás, vagy engedékenység nem lehet a következménye.

A meglepetések óráiban az egész világ figyelme Olaszország felé fordult. A történelmi jelentőségű politikai fordulat hatása felől azonban az olasz sajtó egyhangú állásfoglalása egy pillanatra sem hagyta kétségben a nemzetközi közvéleményt. *Az olasz lapok két tény hangsúlyoztak ki különösen.*

Mindegyik fokozódó külpolitikai együttműködést Berlinnel, a belpolitikai rendszerek teljes fenntartásával. Másodsorban pedig azt, hogy Mussolini és Hitler fegyveres összejutásuk elkerülésével kényszerítik ki Európát térképének és egyensúlyának átalakulását.

A nagy kérdés, hogy Moszkva-nak mi a szándéka, ezidőszent bajos volna feleletet adni. Vissza akar-e valóban vonulni az európai politikától, mint több oldalról hangoztatják, vagy nem érzi elég erősnek magát arra, hogy erőszakra épített belpolitikájával a háború teherpróbáját megkísérelje? Az is lehet, hogy a többiek elvéréssére vár, amikor nyugodtan csatlakozhatik a győztes fél-

terfogás” leplezhetetlen indulatkitörésekre és olyan felháborodásra készítette a bekeríteni akaró demokráciákat, amintőre alig akad példa. De meglepte a semleges államokat is. *A horogkereszt és ötégu csillag közös szerződésére senki sem számított.* Nyugaton Moszkva árulásáról beszéltek, de azért siettek hangoztatni, hogy a közös katonai megbeszéléseket folytatni fogják, mert Oroszország a megnemtámadási szerződésen kívül más megállapodásokat is köthet.

Berlinben a nyugati államok támadásaira azt hangoztatták, hogy

heez. Mindez a jövő kiismerhetetlen kérdése.
A tény ebben a pillanatban az, hogy

Németország nemcsak mérhetetlen gazdasági erőforrásokhoz jutott a gazdasági szerződés megkötésével, hanem a nyugati demokráciák bekerítő szándékát is meghiusította

olyan mértékben, hogy ma nagyobb a kapu, mint a kerítés, ami nem kis mértékben járul ahhoz, hogy a két világhatalmi csoportosulás a közeljövőben szerepet cseréljen, amint az olasz lapok máris hangoztatják.

A német-orosz megnemtámadási szerződést már alá is írták. Még aznap este, amint Ribbentrop német külügyminiszter Moszkvába érkezett s szövegét nyilvánosságra is hozták, amiből kitűnik, hogy azonnal életbe is lép.

A világtörténelemnek új, jelentős korszaka kezdődik. *Anglia és Franciaország nemzetközi fölénye és vezetőszerpe erősen kétségessé vált.* Hitler Adolf birodalmi vezér és kancellár kijelentette az angol nagykövet előtt, hogy

Németország nem mondhat le életbevágóan fontos érdekeiről.

A megoldások tehát, amelyekről csak találgatásokba bocsátkozhatnánk, most kezdődnek. A történelmi jelentőségű fordulatról és következményeiről részletes tudósításunk a következő:

A megegyezés visszhangja

A német-orosz megnemtámadási szerződés hírére német részről közölték augusztus 21-én s másnap az orosz félévitalos is megerősítette.

A francia sajtó a hír hatása alatt azonnal megállapította, hogy *árulás történt, az angol lapok pedig azt hangoztatták, hogy megszűnt az angol-francia-szovjet segélynyújtási egyezmény.* A semleges államok véleménye viszont az egész vonalon abban a felfogásban alakult ki, hogy a megállapodás teljesen új távlatokat nyit meg az európai politikában, mivel az erőviszonyok hatalmasan eltolódtak.

Az angol kormány azonnal minisztertanácsot tartott, amely egyhanguan kimondta, hogy a német-orosz egyezmény nem érinti Angolország vállalt kötelezettségeit. De azt is hangoztatta, hogy Németország és Lengyelország között nincsen olyan kérdés, amely erőszakot követelne és Európát háborúba sodorná.

A francia minisztertanács is foglalkozott a nemzetközi helyzettel és újabb évfolyamok katonai behívását rendelte el.

Augusztus 23-án az a hír terjedt el Londonban, hogy az angol kormány is francia mintára rendkívüli hatalmat kér a parlamenttől a nemzetvédelem érdekében. Ugyanezen a napon Hitler vezér az angol kormány kívánságra fogadta Henderson berlini angol nagykövetet, aki átnyújtotta a vezérnek Chamberlain angol miniszterelnök levelét. A level az angol minisztertanács határozatát tartalmazta. *Hitler vezér az angol nagykövet előtt világosan kijelentette, hogy*

az angol kormány által vállalt kötelezettségek nem indíthatják Németországot arra, hogy lemondjon életbevágó fontosságú nemzeti érdekeiről...

Ribbentrop Moszkvában

Augusztus 23-án reggel utazott Ribbentrop német külügyminiszter Hitler vezér repülőgépén harminkéttagú kíséretével Moszkvába s még aznap a déli órákban meg is érkezett. Moszkva horogkeresztes díszt öltött. Ribbentrop és Molotov első megbeszélése három óra hosszat tartott.

Este tíz órakor már Sztalin és a német nagykövét jelenlétében alá is írták a szerződést,

amelynek szövege a következő:

A német birodalmi kormány és a szovjetországi köztársaságok uniójának kormánya attól a kívánságtól vezérelve, hogy a béke ügyét Németország és a szovjet-orosz köztársaságok uniója közt erősítsék és kiindulva az 1926 áprilisában Németország és a szovjetországi köztársaságok uniója közt kötött semlegeségi szerződés alapvető rendelkezéseiből, a következő megállapodásra jutottak:

1. A két szerződő fél kötelezi magát, hogy tartózkodik akár egymagában, akár más hatalmakkal együttessen minden erőszakos cselekménytől, minden támadó cselekedettől és minden támadástól a másik ellen.

2. Amennyiben a szerződő felek egyike egy harmadik hatalom részéről háborús cselekedetek tárgyává lenne, a másik szerződő fél semmilyen alakban nem fogja támogatni ezt a harmadik hatalmat.

3. A két szerződő fél kormányai a jövőben állandóan tanácskozó érintkezésben maradnak egymással, hogy egymást kölcsönösen értesítsék olyan kérdésekről, amelyek közös érdekeiket érintik.

4. A két szerződő fél egyike sem fog résztvenni semmi olyan hatalmi csoportosulásban, amely közvetve, vagy közvetlenül a másik fél ellen irányul.

5. Amennyiben a szerződő felek közt egy vagy más kérdésről vita vagy viszályok keletkeznek, a két fél ezt a vitát kizárólag barátságos eszmecsere vagy — szükség esetén — döntőbíztóság útján fogják elintézni.

6. A jelen szerződést tíz év tartamára kötik meg, azzal a feltétellel, hogy amennyiben azt a szerződő felek egyike nem mondja fel egy esztendővel ennek a határidőnek a lejártá előtt, a szerződés tartama önműködően további öt évre meghosszabbítottan tekintendő.

7. A jelen szerződést lehetőleg rövid időn belül jóvá kell hagyni. A jóváhagyásról szóló okmányokat Berlinben fogják kicserélni. A szerződés aláírásával azonnal életbe lép.

Kiállított két eredeti példányban német és orosz nyelven. Moszkva, 1939 augusztus 23.

A német birodalmi kormány nevében:

RIBBENTROP

A szovjetországi köztársaságok uniója kormányának megbízásából:

MOLOTOV.

Az egyezmény aláírását Ribbentrop éjjel egy órakor jelentette Hitler vezérnek s csütörtökön már el is utazott Obersalzbergbe, hogy személyesen is jelentést tegyen.

A szovjetbarát franciák kiábrándulnak...

Nem érdektelen ezzel a gyors, határozott és döntő sikert jelentő diplomáciai ténnyel kapcsolatban az egyik előkelő francia lap véleményét ismertetni.

A *Matin* a szovjetet egyszerűen árulónak nevezi és hamissággal vádolja. Az orosz bolszevisták természetében van az árulás és a hamisság, — írja a lap, majd felveti a kérdést, hogy a francia tábornokok és az angol tengerparancsnokok az előzőekben vártakoznak-e majd, miután Ribbentrop és Molotov pezsgőznek. Fatális és elmaradhatatlan már, hogy Anglia és Franciaország örökös családoknak teszik ki magukat s még azelőtt neveltségük is válnak. Az angolok és a franciák háromszor is keserű tapasztalatokat szereztek már a szovjettel. Nevezetesen Breszt-Litovszk, Rapallo és most Moszkva által. Husz esztendő alatt három ilyen csapás sok, talán túlsok. Még a leg-ravaszabb embert is be lehet egyszer csapni, de a legutóbb ember engedni magát másodszor is rászédni. Itt az ideje, hogy Franciaország megszűnjön a butát játszani — fejezi be a *Matin*.

Berlinben azt a megjegyzést fűzik az egyezmény aláírásához, hogy a természet elemi törvényeit követik a két nép államférfiai, amikor most közös munkára indulnak. Párisban pedig azt hangoztatják, hogy most

a hidegvérre nagyobb szükség van, mint bármikor. Hidegvérre, de nem — csigavérre...

A belga király szózata

A belga király az oslói csoport két államfője nevében megrázó beszédet mondott a brüsszeli királyi palotában:

— Öngyilkosságot akar talán az európai szárazföld elkövetni egy borzalmas háborúval, amelyben sem győző, sem legyőzött nem lesz? ...

Japán halgat. Mindössze az a hír látott napvilágot sajtójában, hogy az európai politikában elfogalt álláspontját újra mérlegelni fogja. Választása semmiesetre sem lesz nehez az előzmények után.

De ne bocsátkozzunk jóslásokba. Európa helyzete alaposan megváltozott. A történelem súlyos lapjait fogják írni a közeljövőben. Talán csak napok, de lehet, hogy órák kérdése az egész.

Magyarország nyugodtan tekinthet az események bekövetkezésére elé.

Mi is hiszünk, mint hatalmas barátaink, a békes megoldások lehetőségében...

A magyar holnapért minden magyar család felelős

Vitéz nagybányai Horthy Miklósné fővédnöksége, Anna királyi hercegasszony védnöksége, vitéz Imrédy Béláné elnöksége alatt működő Magyar Anyák Nemzetvédő Bizottsága Szent István napján az ország egész területén ünnepségek keretében jutalmazta meg és tüntette ki a sokgyermekes magyar anyákat.

A fővárosban a városházán tartott

ünnepségen kívül még 19 Stefánia-körzetben,

az egész ország területén pedig 390 községben és városban mintegy 2000 sokgyermekes anyát tüntettek ki és jutalmazták meg.

A városházán tartott ünnepségen Anna királyi hercegasszony elnökölt

és üdvözölte a megjelenteket. Ünnepi beszédet Bonczos Miklós államtitkár tartott.

— Ma kettős ünnepünk van — mondotta. — Ünnepeljük az ország alapításának nagy ünnepét, amikor emlékezzünk és térdelhajtunk a nagy király, Szent István előtt és ünnepeljük az ország megtartásának ünnepét.

Ezer éven át a magyar anyák könnye, bánata, önfeláldozása és hivatászerű nevelése tartotta meg számunkra ezt a földet. Le a kalappal a sokgyermekes magyar anyák előtt.

— Senki sem élheti a maga egyéni

életét úgy — mindotta többek között — hogy a közösséggel szemben közömbös legyen.

A magyar holnapért minden magyar család felelős. Hogy az egyes családoknak mi a kötelessége a nemzet jövőjéért, arra megadja a példát ez a kétezer magyar anya. A sokgyermekes családokról intézményesebben, még fokozottabb mértékben, törvényhozas útján kell a jövőben gondoskodni.

A nagy tapsal és éljenzéssel fogadott beszéd után, az ünnepség keretében, Anna királyi hercegasszony osztotta ki a jutalmakat és kitüntetések.

A HÉT POLITIKAJA

A képviselőház ülése

A képviselőház augusztus 22-én rövid, formális ülést tartott, amelyen tudomásul vette a felsőház üzenetét az elője terjesztett törvényjavaslatok elfogadásáról. A képviselőház legközelebbi ülését szeptember 14-én tartja.

A felsőház ülése

A felsőház augusztus 18-án tartott ülésén egyhangulag elfogadta a házszabálymódosításról szóló törvényjavaslatot, valamint a valutabincselekmények szigorúbb megtorlásáról intézkedő törvényjavaslatot. A két tör-

vényjavaslat elfogadása után a felsőház elnapolta üléseit, illetve megkezdte nyári szünetét.

Eckhardt Tibor lemondott a Kisgazdapárt elnökségéről

A *Független Kisgazdapárt*, amely, amint tudjuk, a legutóbbi választásokon súlyos kudarcot szenvedett, augusztus 19-én nagyválasztmányi ülést tartott. Az ülésen Eckhardt Tibor beszédet mondott, amelyben bejelentette, hogy lemond a párt elnöki tiszttségéről. A nagyválasztmány a lemondást nem fogadta el. Eckhardt még nem nyilatkozott.

A nemzetközi politika érdeklődését ezidőszakra elsősorban a német-orosz megújítandó szerződés közeli aláírásának kérdése foglalkoztatja. Ezzel a nagyjelentőségű eseménnyel azonban lapunk vezető helyén foglalkozunk. E rovatban ezáltal szűkebb keretek között, azokat a világpolitikai eseményeket soroljuk fel, amelyek függetlenül, legalább még jelenleg, az egész világ hatalmi átalakulását jelentő világszencziációtól.

Az augusztus 18-án történt magyar-román incidens kivizsgálására a közös bizottság az eset színhelyén összeült.

A régóta húzódó szerb-horvát meg egyezés kiűzöbön áll. Az egyezmény szövegét hamarosan elkészítik. Megbízható hírek szerint Macsek pártjának négy vagy öt tagja kap majd helyet a kormányban.

Angol lapok jelentése szerint Románia beszünteti az olaszállítást Németországba és Olaszországba. A románok azt állítják, hogy intézkedések gazdasági indokokból történik. Olaszország ellen külön is felhózzák, hogy nem fizette meg a eddigi petroleumszállításokat.

Csaky István gróf külügyminiszter befejezte szabadságát és hazaérkezett nagyjelentőségű útjáról, amellyel több ízben az egész világ sajtója foglalkozott. A francia lapok például azt írták, hogy Páris nem ringatja magát ábrándokban Magyarország magatartása felől. Hozzáfűzzük, hogy jól is teszi. A bolgár lapok pedig megállapították, hogy

Magyarország fontossága mind nagyobb lesz, bármilyen irányt vesz is az események fejlődése.

Ciano gróf külügyminiszter albániai útja előtt az olasz király és eszázár a Szt. Annunciat-rend nyakláncával tüntette ki. Ez a kitüntetés csak 12 személyiségnek van meg, akik az olasz uralkodó unokatestvéinek számíthatnak. Ciano bejelentette az albán lakosságának, hogy Mussolini miniszterelnök rövidesen

ellátogat Albániába.

A japánok Honkongot teljesen körül akarják zárni, hogy további politikai nyomást gyakoroljanak Angliára. A forgalmat már is erősen korlátozzák.

Rendelet tűzharcosok alkalmazásáról földbirtokokon

A földművelésügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve rendeletet adott ki egyes birtokokon tűzharcosoknak kötelező alkalmazása tárgyában. A rendelet utal az 1938. IV. tc-re, amely szerint a földadó alá nem eső területek és az erdők bevonásával 500 kataszteri holdnál nagyobb és 2500 koronát meghaladó kataszteri tiszta jövedelmű birtokok mindaddig,

amíg a gazdaságban alkalmazott tűzharcosok száma az állandó férfialkalmazottak létszámának egytizedrészét el nem éri, jelentkezés esetén tűzharcos, illetve munkaképtelen tűzharcos helyett, az azt eltartó családotagot kell alkalmazni.

A birtokterület, illetve tiszta jövedelem szempontjából az egy tulajdonos kezén lévő és egy község határában fekvő, vagy több község határában fekvő, de egymással összefüggő területeket kell összeszámítani.

A birtok területét és kataszteri tiszta jövedelmét abban az esetben is egységesen kell számításba venni, ha az azon folytatott gazdasági üzem több önálló részre

(például területekre) tagozódik. Tűzharcost az egyéb feltételek fennállása esetén a létszám eléréséig minden második helyre kell alkalmazni. A tűzharcosokról a gazdasági munkaközvetítő külön jegyzéket köteles vezetni,

Áhitatos lélekkel hódolt az ország Szent István emlékének

A napok óta tartó esős, borús időt gyönyörű verőfény váltotta fel. Szent István napján mintha a magyar igazság izzó fénye csülogott volna, övöm, boldogság, hála és hódolat tükrözött az arcon. Régióta volt ennyire zavartalan ünnepe a fővárosnak és az egész ország népének, mint az ideai Szent István-nap, amelynek pompás történelmi ünnepségeire sok ezer külföldi és százezernyi vidéki látogató zarándokolt a fővárosba.

A megnagyobbodott ország felszabadult fiai is hálás hódolattal vonultak a díszes körmenetben az országalapító Szent Jób örök dicsfényében...

Már a kora reggeli órákban óriási tömegek özönlöttek a Várba, amely zászlódszobában várta az ünneplőket.

Amerre a Szent Jóbott kísérő menet elhaladt, hatalmas emberrengeteg övezte az utcákat. A tribünökön, amelyeket erre az alkalomra emeltetett a főváros, a külföldiek ezrei. Norvégek, németek, olaszok, bolgárok, angolok, hinduk, amerikai magyarok, tiroliaiak, japánok. S a menetben és sorfalban a Csonkaország minden magyar községe és nemzetsége. Rutének, sokácok, svábok, románok s tótok. Fehér posztónadrágos székeltek. Az önkéntes egyetemi munkásszázadok. Fekete díszmagyar hadiözvegyek. A munkaszolgálat baboskendős leányszázadai. A diplomáták színes és élénk csoportja.

Rengő léptű díszszázad. Arany alabdó, kócsagforgós testőrök. Templomi zászlók alatt szerzetes rendek, apácák. Díszmagyarok, egyetemi jogárok, a főváros urai, főpapok szin-pompája. A biboros-herceggel. S a levegőben a szívből jövő ősi ének szárnyalása:

— Hol vagy, István király,
S a kavargó szinforogató fölött a csodálatos ereikye: a Szent Jób.

Testőrei között a Kormányzó közeledik, vitéz nagybírái Horthy Miklós, az országgyarapító. Az ország nagyjait vezeti a Szent Jób nyomában. Mögötte a királyi hercegek, a miniszterelnök s a közjogi méltóságok.

A külföldiek felugrának, kendőket, kalapokat lobogtatnak, tapsolnak. Kattog a fényképezőgépek végtelen sora.

A vitézek mellén csillannak a rendjelek. S a magyar rétek virágai következnek. Himzések, párták, gyönyörű ázsiai szinkáprázatok: a Gyöngyösbokréta napkeleti meséje. Közöttük Ugocsa, Máramaros, Bereg és Ung magyarjai. Látszik rajtuk, hogy még elfogódottak. Nemrég jöttek haza... Megkezdődik a szentmise, amely a hercegprímás pápai áldásával ér véget. Fölcsendül a Himnusz, s nemcsak a templomot, az egész teret is betölti.

Taps kíséri a Várba visszatérő Kormányzót. A tömeg oszlani kezd. Egy része az Országzászló ünnepségeihez siet, nagyon sokan a zenés örségyváltásban gyönyörködnek.

Esemény, ünnepség van bőven. A Gyöngyösbokrétaok előadás. Este a sétahajók Háromnegyed tizkor méltóságos csend. A reflektorok kiálszának. Felharsannak a Himnusz hangjai. Utána a főváros polgármestere beszél a mikrofonon. S a zűjárták, amely ebben az évben valóban sikerült. Nagymagyarország térképét vetítette ki a Dunával és Tiszával. Középen fényes szív: az ország fővárosa.

Az ünnepség a Horthy-induló hangjai mellett zárult.

A független és erős Magyarország a középeurópai politikai egyensúlyra nélkülözhetetlen tényező

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Csáky István gróf külügyminisztert külföldi újtjáról való hazatérése után felkereste a Magyar Távirati Iroda munkatársa, akinek a külügyminiszter az utazásával kapcsolatban elterjedt híresztelésekről a következőket mondotta:

— Németországban és Olaszországban töltött szabadságomról visszatérve, most hallom és olvasom, hogy üdüléssel kapcsolatban egyes külföldi sajtóorgániumok fantasztikus kombinációba bocsát-

koztak. Ugy látszik, hogy Salzburgban elhangzott kijelentésem, amely talán nem volt túlzottan hízegő egyes sajtótudósítók fantáziájának találékonyására, arra ösztökölte őket, hogy bebizonyítsák, hogy mégis csak van képzelőtehetségük.

— Magyarországban, Németországban és Olaszországban ezzel ellentétben a legnagyobb hidegvér és jótékony nyugalom honol. ami még kirívóbb színben tünteti fel az egyes államok közvéleményében mutatkozó kapkodást.

— Mégegyszer hangsúlyozom, hogy sem Németországban, sem Olaszországban senki sem követelt vagy kívánt, vagy kért semmit sem a magyar kormánytól, sem annak külügyminiszterétől. Még csak nem is szügerált semmit sem. Személyileg pedig mindkét országban olyan jól éreztem magam, hogy csak szabadságom letelét vehetett véget külföldi tartózkodásomnak.

— Magyarországban szerencsére minden államban vannak barátai. Ezek jóakaratu közbenjárását kérem kormányainknál és ismerőseinknél. Emlékeztessenek mindenkit arra, hogy ez az ezeréves ország minden korban és körülmények között mindennél többre becsülte megbízhatóságát és nemzeti becsületét és hogy éppen ezt értékeli benne hatalmas barátai is.

— Éket verni próbálni Magyarországot és barátai közé hiába-
való erőlködés. Mert barátaink is megbiznak bennünk, tudva, hogy a független és erős Magyarország a középeurópai politikai egyensúly egyik nélkülözhetetlen tényezője.

— A béke fenntartása és Magyarország életérdekei ellen dolgozik az, aki régi, meghitt és teremtő barát-
ságok meglazítására törekszik.

Bolgár szövetkezők látogatása a magyar szövetkezőkénél

A szófiai bolgár-magyar egyesület, mely célul tűzte ki a két ország közötti szellemi és gazdasági kapcsolatok kiépítését, huszonöttagu tanulmányi csoportot küldött Budapestre, főleg az itteni szövetkezeti mozgalom tanulmányozására.

A csoport, amely Sivaroff György bolgár szövetkezeti igazgató és Bratoeff Vasil bolgár bankigazgató vezetésével érkezett a magyar fővárosba, tisztelgett Schandl Károly dr.-nál, az OKH alelnök-vezérigazgatójánál, aki egyben a magyarországi szövetkezetek szövetségének is elnöke. Schandl Károly a tanulmányi csoport előtt ismertette a magyar szövetkezeti mozgalom lényegét és törté-

nelmi multját, majd ismertette az OKH szervezetét és célkitűzéseit. Este a bolgár csoport tisztelgetéire Schandl Károly dr. a városligeti Gundel-étteremben vacsorát adott, amelyen megjelent Stoil Stoiloff bolgár követ is és többen a magyar szövetkezeti intézmények vezetői közül. A vacsorán Schandl Károly felköszöntötte a bolgár küldötteket, majd a bolgár királyra és nemzetre üritette poharát. Stoiloff bolgár követ a magyar testvériségre és Magyarország kormányzójára mondott felköszöntőt.

A bolgár vendégek tanulmányutjuk során megtekintik Kecskemét, Szeged és Balatonfüred gazdasági és szövetkezeti intézményeit is.

Jelenkezzenek a hadiözvegyek és hadirokkantak

Vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a végkielégített, jelentkezési kötelezettségüknek még eleget nem tett hadiözvegyek és hadirokkantak pótlólagos jelentkezése tárgyában. A rendelet rámutat arra, hogy a hadirokkantak és más hadigondozottak ellátásáról szóló 1933:VII. tc. alapján

a hadirokkant, illetőleg hadiözvegy címét az a hadigondozott használhatja, aki járadék megváltásban (végkielégítésben) részesült.

A cím használatára és az esetleges kedvezményekre való jogosítás azonban csak azokat a végkielégített hadirokkantakat és hadiözvegyeket illeti meg, akik jelentkezési kötelezettségüknek 1934 március 31-ig eleget tettek.

A honvédelmi miniszter — kivételesen — még egyszer lehetőséget kíván adni a végkielégítésbe felvett hadiözvegyeknek és hadigondozottaknak arra, hogy nyilvántartásba vételük végett 1939 október 31-ig jelentkezessenek.

A honvédelmi miniszter rendeleté-

vel kapcsolatban felhívást is bocsátott ki, amelyben felhívja azokat a végkielégített hadiözvegyeket, akiknek hadiözvegyi minősége az 1939. évi VII. tc. 2. §-ának b) pontja értelmében is fennáll, de az 1934 március 31-ig előírt jelentkezési kötelezettségüknek nem tettek eleget, vagy utólagos jelentkezési kötelezettségüknek eddig eleget nem tett végkielégített hadirokkantakat, hogy

pótlólagos nyilvántartásba vételük végett legkésőbb 1939 október 31-ig személyesen jelentkezzenek a lakóhelyük szerint illetékes nyilvántartó hatóságnál.

Mint hogy a honvédelmi miniszter a jelentkezésekkel egyidejűleg a végkielégített hadiözvegyek és hadirokkantak mai életkörülményeiről és anyagi helyzetéről is részletes tájékozódást kíván szerezni, felhívja az érdekelteket — akár most jelentkeznek, akár korábban jelentkeztek — arra is, hogy a nyilvántartó hatóságoknál díjtalanul rendelkezésre álló kérdőíveket pontosan és a valóságnak megfelelően töltsék ki s ugyan-
csak 1939 október 31-ig a nyilvántartó hatóságnál nyújtsák be.

A jó pap holtig tanul...

Augusztus 19-én délelőtt ünnepnapra virradt a pestkörnyéki munkatábor: Serédi Jusztinián biboros-hercegprímás látogatott el oda, hogy személyes tapasztalatot szerezzen a tábor életéről, munkarendjéről és be rendezéséről. A magas vendéget a munkatábor parancsnoksága élén Fábry Dániel tábornok, a közérdekű munkaszolgálat országos felügyelője, fogadta és üdvözölte azok nevében, akik a magyar hazáért, becsületért és élniakarásáért dolgoznak s amely munkát rangkülönbség nélkül egyformán végeznek.

A hercegprímás kíséretével először a munkahelyet, aztán a tábort tekintette meg.

A munkatábor lakói a legkülönbözőbb társadalmi osztályokból kerültek ki. Van köztük földműves, árpáros, kereskedő, józans, banktisztviselő, s mind a legnagyobb egyetértésben élnek együtt. A közérdekű munkatábor a rákoskeresztúri temető mögött terül el. Négyszáz embert foglalkoztat, az első zászlóalj 3. és 4. századát. Katonás rend és fegyelem az egész vonalon. Fegyvereik: ásó, kapa és csákány. Nagyszerűen forgatják, s mellette pompásan nyaralnak.

A hercegprímás hosszasan időzött az egyes csoportoknál. Többektől megkérdezte, hogy bírják a munkát.

A válasz mindig az volt, hogy szeretnek itt dolgozni, a munkát megszerették már és jut idejük a tanulásra és szórakozásra is.

A munkahelyről távozóban, a hercegprímás nagy elismeréssel nyilatkozott a látottakról.

— A szellemi munkások — mondta — itt jobban meg tudják becsülni a testi munkát végzőket.

Persze, nagyon jó volna, hogyha azokat, akik testi munkát végeznek, szintén beilltethetnők a hivatalba, az irodákba, hogy ott megtanulják ők is becsülni a szellemi munkát.

Látogatását s szavakkal fejezte be a hercegprímás:

— Azt mondják, a jó pap holtig tanul. En is sok mindent láttam itt, amit nem is gondoltam azelőtt.

Az ásók, csákányok, kapák tisztelgésre meredtek. A magas vendég távozott. Tisztelgetéire aznap munkaszünet volt.

Arany-estű beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Bpest, II. Olasz fasor 35. (saját ház)

Visszaemlékezés egy 1919 január havi kiszgazda zászlóbontásra

A szegedi gondolat és a magyar föld népe

Szeged megfürdött a saját dicsőségének fényében, s ettől a fénytől megint ragyogóbb lett az egész ország új erőre kapott bizakodása. Mert *igaza van Tekei Pál miniszterelnöknek, hogy mindig megvolt a szegedi gondolat.* Azt ápolta Alpramezején Árpád vezér. Szeged sáncai közt a keresztes hadakat rendező Hunyadi János és a lelkesítő Kapistrán atya.

S amikor megtorpant a szegedi gondolat, mint a nagy alföldi város mögött késlekedő Szapolyai János esetében, Mohács érkezett el, a nemzet másfélzázados végzete...

Magyarok számára örök isteni rendeltetés van Szeged útmutatásában. Magyarok lelkének dobanása, ha rendül a szegedi föld, s magyarok akaratának megvalósulása, ha megmozdul a szegedi nép.

Régi feljegyzéseimet forogtom, s az 1919. évi január elejére bukkanok bennük...

Károlyi Mihályék is népszerűsíteni akarták a közeli választásokra nemzetrontó politikájukat. És ők is Szegedre gondoltak. Hock Jánost, a Nemzeti Tanács elnökét küldték a nagy alföldi városba, hogy ott nagy beszédet tartson. Amikor e tervek híre ment, a szegedi gazdák táviratot intéztek Nagyatádi Szabó Istvánhoz, hogy jöjjön le ugyanazon a napon és alapítsa meg Szegeden a kiszgazdapártot.

Nagyatádi Szabó Istvánnak és Mayer Jánosnak szándékukban is volt, hogy a felkérésnek eleget tesznek. Elhatározásukat azonban keresztelte egy másik, nem kevésbé fontos politikai esemény. Az, hogy ugyanarra a napra tűzték ki a fővárosban a Nagyatádi Szabó és Rubinek Gyula csoportok egyesülésének végrehajtását. Erről a fontos politikai megbeszélésről pedig a vezetőség tagjai nem hiányozhattak.

Igy esett a választás reám, hogy a kiszgazdavezérek megbízásából elutaztam.

Az 1919. évi január 5-én este érkeztem meg Szegedre. Rettenetes szigorú tél volt akkor, s a vonatot se fűtötték. A fogam is vacogott, amikor kiszálltam. Az állomást is rosszul világították. Nem a legjobb hangulatban voltam, amikor az erős homályban egy kucsmás magyar szólított meg:

— Uraságod jött a kiszgazda pártból?
— Igen. Megkapták a táviratot?
— Igen. Két nappal ezelőtt.

Akkor már vagy harminc ember állt körülöttem, s a sötétben is jobban láttam. A didergésem is elmúlt. Keztem jól érezni magam Szegeden, amikor a Tisza-szálló eperpálinkája átprázársolt rajtam. Onnan a Rozsi néni halászcserdjájába látogattunk. Ott ébredtem csak valójában tudatára, hogy milyen uri modoru, talpraesett magyar társaságban vagyok, Szeged város első gazdái között. Amint később megtudtam, najdemn valamenyny többszáz holdas. Komoly, nyugodt tekintetű, csillogó szemű ösmagyarok. Nem fogytak ki a kérdézőkésédsből, hogy bizik-e Szabó István és Mayer János a választás eredményében? Hogy mi újság az ország többi részeiben? Feltűnt, hogy sem Budapest, sem a Károlyi-párt nem érdekelte őket. Még válaszri sem akartam méltatni, amikor Hock János másnapi beszédének eshetőségei iránt

érdeklődtem. Csak annyit mondtak: — Az miránk nem tartozik!

Az ablak felőli hosszú asztalnál ültünk. Belül, a fal melletti sarokban italtól kipirult arcu francia tiszték, akik kíváncsian szemléltek bennünket. A két társaságon kívül senki más. Néha átnéztem a franciákhoz, s láttam az arcukról, hogy leginkább engem kísérnek figyelemmel.

Soha életemben büszkébben nem ültem a helyemem, mint abban a szegedi halászcserdjában, a magyar fajom legszebb példányai, az öntudatos gazdák nyugodt és önérzetes társaságában. Ma is meggyőződésem, hogy a francia tiszték jobban irigyelhettek minket, mint mi őket. Szép csendben el is távoztak közben. Mi pedig jól belenyultunk a téli késő éjszakába. Csodálatosképpen a szigorú francia járór sem háborgatott aznap bennünket.

Másnap már reggel 7 óraker várak rám a szálloda kávéházi helyiségében. Ott eperpálinkáztak körülém, amíg megreggeliztem. Akkor elindult vég nélküli kocsisorunk a tanyák felé. Hock János a városban tartott programbeszédét, mi Alsótanyán, Felsőtanyán, Szatymazon és kapcsolt részekben alapítottuk meg ugyanazon a napon a kiszgazdapártot.

És akkor láttam, hogy rajongók az a nép a született vezéréiért, Nagyatádi Szabó Istvánért s hűséges társaiért, Mayer Jánosért.

Nem is csodálkoztam aztán rajta, hogy annak az évnek a nyarán, amikor Budapest a kommunizmus döglétes vörös lázában vergődött, abban a szintizista magyar városban a nemzeti öserő és elpusztíthatatlan hiltángja gyullt ki.

Horthy Miklós tengernagy, Gömbös Gyula, Tekei Pál nem lettek volna sorsdöntő magyar államférfiak, ha Szeged rendeltetését meg nem érzik.

A talajt, amely éltetheti a szabadság gyökerét, s az emberanyagot, amely megvédeni is tudja azt.

És 1919. évi téli választás azonban elmaradt. Megtartását a szocialisták hiúsították meg, a kommunisták pedig hallgatólagosan hozzájárultak. Az előbbieket uralmuk megszűnését féltették tőle, az utóbbiak pedig uralmuk elkövetkezésének meghiusulását. Valójában igazuk is volt. Ha akkor azt a választást megtartják, Magyarország a kommunizmus be nem következett volna, sőt a szocializmusra támaszkodó Károlyi-uralomnak is azonnal befellegzett volna.

Ma már, amikor tudjuk, hogy a magyar falvak s a szintizista magyar városok földműves lakói milyen elszárdárdan állottak meg helyüket a kommunista métellyel szemben, nem kell különösebb bizonyíték erre. Mégis fel kell említenem a szegedi tanyákon aznap történt egyik jellemző eseményt.

Ahogy kocsisorunk a tanya egyik központjába ért, a tanyai rendőrkapitány jött élénk, s halkán újságolta, hogy a gyűlést nem tarthatjuk meg, mert a szocialisták megszállták a vendéglő nagytermet, s az értekezletiek folyik is már. A derék, aggódó kapitánynak vérvörös szalag ékeskedett a sapkarózsáján, az akkori idők előírása szerint. Láttam azonban

róla, hogy a gazdákkal barátságosan kezel, s a szive hozzájuk húzza.

Azt mondtam neki: — Ez nem akadály! Jól vagyunk öltözve. A gyűlést terem nélkül is megtarthatjuk a szabadban.

— Hol? — kérdezte a rendőrkapitány.

— Ugyanott, csak kívül. Az ablak alatt.

Ugy is történt. Azzal kezdtem a beszédemet, hogy azzal a gazdasereggel, amely most köröttem áll, nincs okunk félni sehol és soha. Legkevésbé a saját hazánkban s saját birtokunkon. Ezzel a táborral a felvilágon is keresztül menénk, ha a magyar nemzeti gondolatot bárki is bántani merészné.

Dörgő éljenzés volt rá a válasz. S ahogy nőtt a hallgatóságom lelkesedése, abban a mértékben halkult el a hang a teremben, s végül el is némult teljesen.

A belső közönség nagy része pedig, a néhány hivatalos városi elvtárs kivételével, akik észrevétlenül eloldalogtak, hozzánk csatlakozott, s még ők szölitotak fel bennünket, hogy kerül-

jünk beljebb.

Az ebédnél is felszóltalak közülöm néhányan, és hangoztatták, hogy ők bizony jó magyar emberek, és gazduraimekkel akarnak azután is dolgozni.

Az egyik kopott, katonaruhás fronttharcos hozzám jött az ebéd során s ezeket mondotta:

— Mi azt hittük, jó uram, hogy most az a divat, hogy mindenki szocialista. El is jöttünk egycb dolog híján, hogy meghalljuk az elvtársaktól, mi a világ sora. De aztán, amikor idefigyeltünk és hallottuk, hogy itt miről van szó, felálltunk és kijöttünk, mert

nekünk itt a helyünk azok között, akik a földet művelik. S azoknak a szavára kell hallgatnunk, akiket gazduramék is követnek.

Ez az eset, ha lényegtelennek tünik is fel, minden tudományos politikai fejtegetésnél jobban szemlélteti az akkori idők hangulatát s a becsületes magyar emberek felfogását.

Ezért nem tartották meg azt a választást.

Ezért következett be a kommunizmus.

S ezért kellett a szegedi gondolatnak a legveszélyesebb év nyarán ujra fellángolnia, hogy végre diadalmas fényvel világítsa a világ tudatába a magyar faj és nemzet élniakarását.

Mézes János,

Kamarai jelentés a juliusi szárazság következményeiről

Az országos mezőgazdasági kamara a kerületi kamarák jelentése alapján a következőket közli a mezőgazdaság juliusi helyzetéről:

Julius folyamán néhány nap kivételével tulnyomóan száraz és meleg időjárás volt, ami lehetővé tette az aratás befejezését és a cseplés zavartalan végzését. A szárazság a kukoricát éppen csöképződés vélejn értb és így a csövek fejlődését hátráltatta.

A homokosabb talajokon a kukorica nagyon megsínylette a szárazságot, helyenként ki is sült.

A kukoricamoly is nagyobb pusztítást végzett ebben az évben. A takarmányrépa és cukorrépa július utolsó hetében az átmeneti esők hatása alatt kissé felüdült. A korai burgonya rosszul fizetett, a késői alatt sok a gumó, de nem tud kifejlődni.

A legnagyobb nehézségek a takarmányozás terén mutatkoznak.

A zöld takarmányhiányt a gazdák tartaléteménylre kívánták pótolni, s a szárazság miatt azonban a tartalételek nagy része ki sem lett, vagy kikelés után nem bírva a szárazságot, elpusztult. Egyes gazdaságokban már a télire ettelt szénát etetik.

A szarvasmarhartartás terén a tavalyi szájs- és körömfájás utójelenségei mutatkoznak. A betegségeken átesett állatok elvetik körmeiket, nehéz igába fogni őket, a tehének tejelése pedig kevesebb. Ujabb megbetegedések már csak szörványosan fordul elő. A sertésvész és orbánc előfordulása sürűbb. A védőoltások és hatósági intézkedések erőlyesen folynak.

Az állatértékesítés helyzete kedvező.

A nagyobb külföldi elhelyezési lehetőség javította az állatpiacokat. A lóárak javultak. A budapesti sertés-piac átszervezése a gazdák felé za-

vart egyáltalán nem okozott. Nagyobb mértékben megindult a baromfi- és tojásérvort is, változatlan árak mellett.

A gabonaneműek értékesítése terén a buzaértékesítés a kormány intézkedése folytán simán folyik. A buzapiacról leszorult spekuláció az apróbb magvakra vetette magát s például a bitorherénél az eredeti 47—48 pengős árat 70 pengő fölé emelte. Ez az ár később némileg visszaesett. A többi magvakban az ár kielegítőnek mondható. Általában közepes magterméssé számíthatnak, csupán a mák mutat némennyre a közepesnél jobb termést. Lencsében pedig igen gyenge a hozam. A vöröshagyma értékesítése a METESz által megállapított 5 pengős áron indult meg. Fokhagymából rekordtermés lesz, ezért az exportfelesleg elhelyezése nagy gondokat jelent. Az értékesítési nehézségekkal kapcsolatban felmerült a fokhagymatermelés szabályozásának a terve.

A nyári gyümölcsfelékből rendkívül gazdag a termés, amelynek értékesítése az illetékes ténnyezők minden fáradozása ellenére is sok akadállyal járt.

A szárazságot a fák állománya is nagyon megsínyli.

A gazdasági év végével lejárt a bérleti szerződés érvénye is. Ezen a téren nincs nagy változás, a bérleti szerződéseket nagyobb részét megújították. A földárak kissé emelkedtek. Jótékony hatással van a gazdákra a mezőgazdasági eszközök árának 20 százalékos csökkentése, valamint a Hangya-szövetkezet által lebonyolított kedvezményes textilanyagárúsítás. A mezőgazdasági gépjárák is növelték eladásait, de főleg kisebb eszközökben és gépekben. Julius második felében szádkhány jelentkezett, a kamara beavatkozására ez a nehézség csökkenőben van.

A kutmérgezésről,

amely Európa mai betegesen izgató hangulatában éket akart verni Németország és Magyarország közé, fölényes nyugalommal nyilatkozott Csáky István gróf külügyminiszter. Azt mondta, hogy ismeri a külföldi sajtó találgatásait és híreit. Már nem is csodálkozik az oktan rémlátásokon. Csak a szegényes képzelőtehetségükön mosolyog. Arra sem képesek, hogy legalább valami újat találjanak már ki, mert amit most irnak övele kapcsolatban, pontosan ugyanazt írták egy esztendővel ezelőtt.

A külügyminiszternek ezt a nyilatkozatát második is követte. A Ciano gróf jelenlétében Mussolini-val folytatott háromórás tanácskozás után kiemelte, hogy milyen rendkívül szívelyességgel fogadták Németországban. Ami pedig a római látogatást illeti — mondta a külügyminiszter — csak természetes, hogy az európai helyzet mai fejlődési szakában érintkezést keressünk a baráti államok felelős személyiségeivel.

A nyilatkozatokból megállapítható, hogy az európai bonyodalmak eszközei ma is változatlanok. Magyarország azonban szétszaggatja a hazugságok szövődését, és semmiféle titokzatosságra nem hajlandó. Külpolitikája nyílt, egyenes és megbízható. A magyar jellemnek és ősi hagyományoknak megfelelő. *Visszatartja a kutmérgezést, amely ellentétet akar szítani közte és a baráti államok között.*

A tanulságokat,

amelyeket a magyar külpolitika félre nem magyarázható irányzatából vonhatunk le, teljes egészében alkalmazzuk és valósítsuk meg belpolitikánkban is. A tekintélyrombolásnak az is a aradata, amely a magyar társadalomnak egyes rétegeit előlteni készül, nem a magyar jellem eszközeivel hadakozik. Módszerei nem a nyíltság, az egyenesség és megbízhatóság, hanem a burkolt vád, az alattomos gyanu és megmondolatlan felelőtlenség. Azokkal pedig nem az egyetemes magyar élet sodrának medrét szélesítik, hanem az önzés csapadavermeinek sötétlő gödreit ássák.

A harc a hatalom elnyeréséért, amely nem a kisemberek felemelésében, hanem a felettük állók sárba rántásában törekszik megvalósulni, csak a megtévesztések utvesztőin és valótlanságok szövvényein át közeledhetik céljához. Akkor pedig nem magyar, bármint hangoztatja is, hogy az. Harcosa olyan eszménynek, amely a magyar ősi mult hagyományaiival és a magyar jellem egyenességével, Európa mai helyzetében az ország és nemzet külpolitikai törekvései megvalósításával nehezen egyeztethető össze.

Nem öröhlhetünk két malomban. Elveszthetjük a vámon, amit nyertünk a révén.

Rekvirálnak a románok

A román minisztertanács felhatalmazta a hadügyminisztert, hogy az erdítési munkálatokhoz *Szatmár, Szilágy és Bihar megye* községeiben rekvirálást végeztesen. A hadügyminisztérium közegei *szekereket, autókat, bármilyen más járművet, lovakat, továbbá iskolákat, szobákat, csútrókat, tródkák és lakóhelyek részére, élelmicikkeket a tisztikar és a legénység részére.*

Vasut helyett távvezetéken szállítják a lispei olajat

A lispei olajkutat nagyszerű eredményei arra készítettek a *Magyar-Amerikai Olajipari Rt.* vezetőségét, hogy megépítse a már régebben tervezett olajvezetéket a lispekörnyéki olajtelepekről a finomítókig. A jelenlegi szállítási mód ugyanis rendkívül költséges, miután egy vagon alatt olajnak *Lispéről Csepelre vagy Almászfűzőre való szállítása közel 300 pengőbe kerül.*

Ha tekintetbe vesszük, hogy jelenleg 45 vagon olajt termelnek a lispekörnyéki kutak, könnyen kiszámíthatjuk, hogy

a vállalat napi fuvardíja 10.000 pengő körül mozog.

Elsősorban ez az oka annak, hogy a távvezetéket megépítik. Igaz ugyan, hogy ez *tíz millió pengő beruházást jelent*, de a vállalat mérnökeinek szá-

mitása szerint *ez az összeg másfél-két éven belül megtérül a megtakarított vasuti fuvardíjakból és azonnal már*

ingyenben lesz a zalai olaj szállítása. A távvezeték utvonatát már ki is jelölték.

Ez folytatása lesz már a meglévő 25 kilométeres lispe—ujnépusztai földalatti távvezetéknek, amelyen át jelenleg is folyik a szállítás.

A vezeték a *Balaton felső végénél a tervek szerint két részre ágazik, az egyik Csepelre vezet, a másik pedig a komárommezei Almászfűzőre.* Jelenleg is ez a két finomító dolgozza fel a zalai olajat. A távvezeték megépítéséhez szükséges körülbelül 300 kilométeres csöveket már megrendelték és amint azok egy része megérkezik, elkezdik a munkákat.

Hétmillió q búzát adtak el a gazdák Terv a buzaévesítés terület csökkentésére

Az a buzaévesítési rendszer, amelyet az elmúlt évek tapasztalatai alapján a kormány az idén is életbe léptetett, teljes mértékben sikerrel járt. Az aratási és cseplési munkálatok csak a közelmúltban fejeződtek be és a buzaforgalom országwide máris hatalmas méreteket öltött és a buza értékesítése eddig minden fennakadás nélkül történt. Hozzávetőleges becslések szerint

a Futura eddig több mint ötmillió mázsa búzát vásárolt fel, a malmok vásárlásaival együtt pedig mintegy hétmillió mázsa buza értékesült, ami annyit jelent, hogy a gazdasági élet vérkeringésébe közvetlenül az aratás utáni hetekben majdnem száznegyvenmillió pengő került rült

és ennek hatása ugyszólván a gazdasági élet minden vonalán érezhető. Az *ötmillió mázsa buzaforgalomnak sima és zavartalan lebonyolítása óriási feladatokat rótt a lebonyolító szervezetre, ha tekintetbe vesszük, hogy a vasuti kocsi és a hajószályok nem álltak mindenkor megfelelő*

számmal a rendelkezésre.

Fennakadás azonban mindezeidig nem történt, illetékes helyen azonban az a vélemény alakult ki, hogy

a gazdátársadalom az első hetek bőséges kínálata után helyesebben tenné, ha mérsékelné az eladási tevékenységét.

Az árukínálata csökkentésének búzána már csak azért sincs különösebb akadálya, mert

a gazdák egyáltalán nem veszítettek semmit azzal, ha későbbi időpontban adják el feleslegeiket, mert hiszen a kormány gondoskodott arról, hogy a későbbi időpontban történő eladásoknál még kamatvesztés se érje a gazdákat.

A kellő beosztással történő értékesítés az exporttevékenységet, valamint a beraktározás munkáját is megkönnyítene, míg a kínálatnak további erősítése nehézségeket idézne fel. Az államközi megállapodások alapján egyébként *Olaszországba és Németországba december 31-ig körülbelül 4-4,5 millió mázsa búzát szállíthatunk.*

BECSÜLETTEL A HAZÁÉRT!

Felemelő érzéssel adunk hírt a gyönyörű ünnepségről, amelyen a Ludovika Akadémia legidősebb évfolyamának tagjait hadnaggyá avatták. S fülünkbe cseng a minden magyar célt magában foglaló felkiáltás, amellyel az új hadnagykardot rántottak:

— *Becsülettel a hazáért!*

Ennél többet magyar ember nem mondhat, de nem is tehet.

Becsülettel a hazáért. Igen. Forgasd a kardodat a harctéren. Műveld a kenyéradó földet. Dolgozz a gyár gépe mellett. Foglalkozz az irodában. Becsülettel a hazáért légy kereskedő és kisiparos. Édesanya, édesanya és testvér. Megértő rokon és felebarát. Törvénytartó, tisztelő és megértő. Engedelmes és szorgalmas, hű és kitartó.

Mindig és mindent becsülettel gondold, cselekedj és végezz a hazáért, bárhova állított sorsod és bármint áldozatot kíván tőled. Mert a haza fogalma a legszentebb a földön. Ahhoz nem nyulhatsz az önzés hideg markával, csak adhatsz neki mindenedből a lelked erején s szived gyöngédségén alapuló becsülettel szilárd meggyőződésével. Erdő csak akkor lehet, ha hazád is erős, boldogulósod csak akkor, ha hazád is boldogul. Becsülettel pedig különösen csak akkor, ha hazádat is becsülik. Ennek a megbecsültetésnek pedig csak egy arany tartaléka van, a te teljes és feltétlenül odaadásod.

Ha megérted és meg is valóditod minden cselekedetedben az új hadnagykard jelmondatát:

— *Becsülettel a hazáért!*

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály hangszerterelő. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

A buzaévesítés eddigi kitűnő eredményeivel kapcsolatban

illetékes helyen behatóan foglalkoznak a buzaévesítés terület csökkentésének kérdésével.

Kétségtelen ugyanis, hogy a buzaévesítés területének további növekedése veszélyeket rejt magában egyéb mezőgazdasági terményeink tekintetében. Nemcsak arról van szó, hogy takarmányfélékben hiányok és kiesések állhatnak elő, hanem arról is, hogy azok az iparágak, amelyek belső ipari növényeket dolgoztatnának fel, belső termelés hiányában kénytelenek külföldről beszerezni nyersanyagszükségletüket. Általános gazdasági szempontból természetesen csak helyeselni lehet ezt az elgondolást mindaddig, amíg a buza világpiacon helyzete meg nem változik, mert a buzaévesítés mai kétségkívül nagyon helyes és eredményes rendszere jelentős áldozatokat kíván az államkincstár részéről.

A nyugati német határ magasfeszültség alatt...

Egészoldalas cikkeiben foglalkoztak a nagy berlini lapok a múlt héten a holland határtól a svájci határig húzódó német erődítményvonallakkal, terjedelmes képeket is közölnek az erődítmésekről.

— *Ezt kell megrohmoznod, poilu!* („Poilu” a francia kőzoktana népies elnevezése. A szerk.) — írja a *Berliner Lokalanzeiger* a nyugati védőfalról írt cikke felé és a következő szavakkal fordul a francia katonához:

— Nem, francia katona, itt a te hősiességed és tudásod, amely előtt tisztelettel hajlunk meg, haszontalan és hiábavaló.

A nyugati német határ magasfeszültség alatt áll. Aki hozzányúl, azt soha nem sejtett gyorsasággal éri utól a megsemmisülés. Azért kellene a tübbe mended, mert egy német város, amelyről semmit sem tudsz, Németországba akar visszavonulni?

Megsértettek téged, francia katona, amikor azt az ostoba hírszélterlet terjesztették, hogy a német nyugati védőfalon győngé pontok vannak. Ezzel katonai erényedet már előre hazugsággal szennyezték be, mert a német fronton borzalmas lenne majd felbredésed.

A lap ezután több mint három oldalas terjedő cikkében ismerteti a „betomból és vasból készült cyclopsfal bevezetését” és a „német légvédelem láthatatlan záróhálózatát”.

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* szintén két és féloldalas cikkben foglalkozik a nyugati bástya és a légvédelmi zóna erősségével. Figyelemreméltó a lapnak az a megállapítása, hogy a rajmentéri német erődítmények építésénél 150 évre visszamenőleg tekintetbe vették az áradások általást. A francia közvélemény nyilván jobban tájékozott a nyugati védőfal jelentőségéről, mint hogy olyan veszedelmes hírszélterletek hitelt találjanak, hogy a német erődítményeket árvíz fenyegeti.

Termeljünk olajos-magvakat!

Tudvalévő és a Vasárnap is rámutatott arra a tényre, hogy a buza világgiazi értékesítése komoly nehézségekkel jár és a huszpengős buzaár súlyos megterhelést jelent az állam háztartásán.

Erre és az olajosmagvakban fennálló fokozottabb belföldi és külföldi keresletre nagyszabású akció indult meg az olajosmagvak természetének kiterjesztése érdekében. A földművelésügyi minisztériumnak programja megvalósításához sikerült az olajosmagvak termelésének támogatására szükséges pénzügyi alapokat is biztosítani és így

megvan a lehetősége annak, hogy a repce, lenmag, szójabab és ricinusmag eddigi körülbelül 40.000 holdnyi természetési területét a jövő gazdasági évre körülbelül a kétszeresére fel-emeljék.

A földművelésügyi minisztérium az akció keresztülvitelével a Futurat bízta meg.

A Futura irányítása alatt működő Olajmagértékesítő Szövetkezet, amely eddig is gondoskodott a hazai olajlenmagszükségletéről és újabb szójabab, valamint ricinusmag szerződéses alapon való természetését is nyagban kiterjesztette,

a folyó őszi vetésre őszi lenmag és őszi repcemag természetésére is köt a gazdákkal szerződéseket. Az őszi lenmag beváltási ára 41.20 P ab Budapest, a pogácsakedvezmény igénybevétele esetén 40 P 100 kg-ként.

A repce természetésére az Olajmagértékesítő Szövetkezet csak azokkal a gazdákkal köthet szerződéses megállapodást, akik eddig vagy nem termeltek repcét az utolsó évben, vagy a leszerződött területet az eddigi repcetermesztési területükön felül vetik. A repce beváltási ára 25 P ab bármely gazdasági feladóállomás, ami a repceárok ingadozásával szemben igen előnyös értékesítési lehetőséget biztosít. A fennálló előnyökre való tekintettel a gazdák között részéről eddig is igen nagy érdeklődés mutatkozott, úgy, hogy ajánlatos a termelési szándékot mielőtt bejelenteni az Olajmagértékesítő Szövetkezetnél (Budapest, V., Akadémia-u. 6., II. emelet), amely a vetőmag kedvezményes ellátásáról is gondoskodik.

Őszi vetőmag-akció

A termelés egységesítése szempontjából és a minőségi termelés emelése érdekében a földművelésügyi miniszter ez év őszi a Növénytermelési Hivatal útján

nyolcezer métermáza nemesített és 80.000 métermáza utántermelésű buza, 3000 métermáza nemesített és 2.000 métermáza utántermelésű rozs, továbbá 2000 métermáza nemesített és 15.000 métermáza utántermelésű árpa vetőmagot oszt ki.

A vetőmag beszerzésénél alapár és felár fizetendő. Az alapár általában a szállítás előtti héten jegyzett budapesti tőzsdei középár, mely búzánál a 80 kilogrammos tiszavidéki, rozsnál a pestvidéki, őszi árpanál pedig az elsőrendű takarmányárpa középára. Az alapáron felül az eredeti nemesített vetőmagnál mászanként 6, utántermesztett vetőmagnál 2 pengő felár fizetendő. Eredeti nemesített vetőmagnál az alapárát, valamint a 4 pengős felár felét az átvevő gazda fizeti, míg a felár másikat felét és a fuvart az akció viseli. Utántermesztett vetőmagnál az átvevő csak alapárát fizet, míg a felárát és a szállítási költséget az akció vállalja.

Mennyi tápanyagot veszít évente a magyar föld

(Zucker Ferenc dr. kir. fővegyszár a Magyar Mérnök és Építész Egylet vegyész-mérnök szakosztályi ülésén „A magyar mezőgazdaság nitrogén, foszfor és kálimérlege” címen tartott előadásából.)

A jelenlegi trágyázással — istállótrágyával és műtrágyázással együttesen — megközelíthetők legsem pótoljuk azokat a táplálóanyag mennyiségeket, amiket a természetkel a talajból kivonunk.

Termelvényeinkkel ugyanis évente kb. 2.340.000 q nitrogént, 893.000 q foszfort és 1.800.000 q kálit vonunk el a termő talajból.

Ezzel szemben a természetes pótlás a talajban végbemenő kémiai és biológiai folyamatok útján, az istállótrágyával, más egyéb szerves trágyákkal juttatott tápanyagok által és a műtrágyázás révén összesen csak kb. 1.647,00 q nitrogént, 594.000 q foszfort és

1.039.000 q kálit, pótolunk vissza a talajnak.

Ennek megfelelően

az a hiány, amivel a hazai termelőfalajok táplálóanyagkészlete évente csökken, nitrogénben 693.000 q-t, foszforban 299.000 q-t és káliumban 761.000 q-t tesz ki.

Fentiekből kitűnik, hogy nemcsak a sokat hangoztatott foszfor és nitrogén, hanem a káli vissza-pótlására is nagy szükség van, mégpedig nemcsak a homoktalajokban, de a kötött-talajokban is, mert van ugyan a kötött-talajban káli, ez azonban nyers, a növények által fel nem vehető állapotban van. Ugyanez a helyzet az istállótrágyánál, ahol csak a trágyalében van bizonyos kisebb mennyiségű felvehető káli.

Értesítés a must erjesztéséhez szükséges fajlesztő szétküldéséről

Értesítjük a szőlőgazdákat, hogy ez évben is termeljünk eladásra fajlesztőket. A fajlesztővel való oltás a normális cukortartalmú, egészséges mustokra is jó hatással van, mert helyes erjedési folyamatot biztosíthatunk általa s az így erjesztett bor hamarabb tisztul, érik. A magas cukortartalmú, süritett musttal javított, rothadt, penészes szőlőből sajított, kénezett, nyálkázott mustok helyes erjesztése pedig csak fajlesztővel történhetik.

Nagyobb hatás elérése végett szükséges az élesztőfajta célszerű megválasztása, pl. aszujellegű, süritett musttal javított, kénezett, rothadt szőlőből süritett mustra mindig megfelelő élesztőfajtát kell használni, éppen ezért a rendelésnél meg kell írni:

1. a nevet és pontos címet,
2. milyen fajtaú és mennyi mustot óhajt beoltani,
3. rothadt-e a szőlő, kénezik-e a mustot s mennyi a hozzávetőleges cukortartalma az erjesztendő mustnak,
4. mikor lesz a szüret.

Saját érdekében kérjük a szőlőgazdákat, hogy a felsorolt adatokat pontosan írják meg, mert ezen adatok birtokában

tudja az Intézet kiválasztani a legmegfelelőbb élesztőfajtát,

nehogy megtörténjen az az eset, hogy kénezett mustot beoltanak olyan élesztővel, mely az asztut jól erjeszti ugyan, de nem tûri a kén-savat.

Az élesztő elkészítése hosszabb időt vesz igénybe, tehát azt szüret előtt 5—8 nappal kell előre kérni. Az intézetünk által küldött élesztő száraz, hűvös helyen két hétig eláll, de felbontani nem szabad csak közvetlenül használat előtt. Tehát célszerű, mielőtt előbb kérni az élesztőt, hogy kellő időben ott legyen.

Az élesztő ára adagonként 5 P, postai szállítással együtt, a pénzt azonban kérjük előre beküldeni. Az intézetben átvett adagokat 4 pengőbe számítjuk, tekintve, hogy azokat sem csomagolás, sem portóköltség nem terheli.

Megjegyezzük, hogy egy adag élesztővel annyi mustot is lehet erjeszteni, amennyit egy hét alatt folytatatosan leszüretelnek, tovább használni már azt az adag élesztőt nem lehet, mert hatását veszti.

M. Kir. Ampelológiai Intézet igazgatósága.

Budapest,

II., Herman Ottó-ut 15.

Kalocsa is paprika-ügy! kormánybiztost kér

A kalocsavidéki fűszerpaprikatermelők szövetsége szerdán gyűlést tart, melyre a szegedi és érsekvári érdekeltségek képviselőit is meghívták. A gyűlésen igen sok, a fűszerpaprika további sorsát illetően döntő kérdés megvitatása került sorra s a kalocsavidéki termelők is csatlakozni kívánják a szegedi mozgalomhoz, hogy a paprikaiügyek gyors és egyöntetű intézése céljából nevezzen ki a kormány a paprikaiügyek élére kormánybiztost.

Gyümölcs- és borkiállítás

A nagymennyiségű és kiváló minőségű pécsi és baranyai gyümölcs, bor és méz értékesítésének fokozására a Pécs-Baranyai, Kertészeti Egyesület, a Baranyavörösmartyi Gazdasági Egyesület és a Mészárosi Egyesület

szeptember 8—10. napjain nagyszabású kiállítást rendez Pécsen.

A kiállításon közreműködik a földművelésügyi minisztérium megbízásából az Országos Pomológiai Bizottság, továbbá az Országos Kertészeti és Szőlészeti Egyesület is, amelyek számos értékes díjat osztanak ki a legkiválóbb pécsi termelőknek és kiállítóknak. Hasznos kiállítást rendeznek szeptember 15—17-én Siklóson is.

A buzaüzletgevelek beváltási ar-folyama. A Pénzügyi Központ közhírré teszi, hogy a buzaüzletgevelekben folyósított és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a buzaüzletgevelek kamatszelvevényeinek beváltásánál 1939. évi szeptember havára átszámított kuls gyanánt egy métermáza buza fejében 19.58 aranypenyőt kell alkalmazni.

A zsidótörvény végrehajtási utasítása

A Budapesti Közlöny augusztus 22-iki számában megjelent a zsidótörvény végrehajtására kiadott rendelet, amelynek rendelkezései kiterjednek: 1. a zsidónak nem tekintendő személyek és a kedvezményezett zsidók közé tartozás körülményeinek igazolására; 2. a közszolgálatra; 3. a hites könyvvizsgálókra és a hites könyvvizsgálói jelöltekre; 4. az ügyvédi és orvosi kamarákra, a mérnöki kamarára, a sajtókamarára, valamint a színművészeti és filmművészeti kamarára; 5. az időszaki és a nem időszaki lapokkal kapcsolatos kérdésekre; 6. a színházakra és a mozgófényképvállalatokra; 7. a használt hajtó jogosítványokra; 8. a közszolgáltatásokra, 9. az iparigazolványokra és az iparengedélyekre; 10. az értelmiségi munkakörben foglalkoztatottakra; 11. a törvényben megállapított korlátozások alá eső jogi személyekre és kereskedelmi társaságokra; 12. a törvény szempontjából jelentős körülmények hatósági megállapítására és 13. az országhoz visszacsatolt területekre vonatkozó különleges kérdésekre.

A rendelethez mellékelt minták szent

1939 október 15-éig a megfelelő hatóságokhoz bejelentést kell tennie származási és egyéb adatairól minden hites könyvvizsgálónak, az előbbieken felsorolt kamarák mindegyik tagjának, használt hajtó engedéllyel, illetőleg jogosítvánnyal például gyógyszerügyi joggal, dohánygyárujai és dohánykiszárujai engedéllyel, italmérségi és italeadási, sorsjegyelárusítási engedéllyel, mozgófényképvállalat üzem létesítésére és üzemben tartására, színházi vagy mozgófényképszínházi előadások üzletszerű rendezésére vonatkozó engedéllyel) bíró minden személynak, továbbá iparigazolvány vagy iparengedély alapján ipart űző mindegyik iparosnak.

Ugyancsak október 15-ig be kell jelenteniük a munkaadóknak értelmiségi munkakörü alkalmazottaik származási adatait és illetményeit. A hatóság utmutatását azonban nem kell bevárniuk, a szükséges intézkedéseket azonnal meg kell tenniük. A változások minden év január 31. és július 31-én végrehajtandók.

A rendelet utasítása részletesen intézkedik aziránt, hogy időszaki lapoknál, színházaknál és mozgófényképvállalatoknál felelős és irányító állást zsidók ne tölthessen.

Kivételt csak a „zsidó lap” megjelölésű időszaki lapok munkatársai képeznek.

A rendelet végül arra is módot nyújt, hogy a jogosultak a törvényhatóság első tisztviselőjétől kérhesék annak közhiteleit megállapítását, hogy nem tartoznak a zsidók közé.

A zsidótörvény végrehajtási utasítással egyidejűleg a kormány külön rendeletet adott ki a zsidók törvényhatósági és községi választójoga szabályozására és a községi képviselőtestületi tagságokra vonatkozó rendelkezések végrehajtására.

A rendelet értelmében a törvényhatósági, illetve községi igazolványváltásoknál kötelesek a zsidó bizottsági tagok tagságát megvizsgálni és azoknak, akik a zsidótörvény rendelkezései alá esnek, választott, vagy virilis tagságot megszüntetni. Természetesen a póftagok közel sem hivatkoznak a zsidótörvény rendelkezései alá eső egyénekre.

Ősziek alá: (tengeri, répa, burgonya, kalászosok, stb. után)

PÉTI SÓ

Rozs alá: KÉNNAVAS AMMONIÁK

Kitűnő hatás!

Kérjen díjtalan ismertetőt! Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Bpest, V., Nádor-u, 21.

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Pompásan sikerült a magyar munkások Schwanebecki Szent István-ünnepé

A Vasárnap legutóbbi számában örömmel közöltük Donát József dr. magyar lelkész urnak a Schwanebecki Szent István ünnepségre kibocsátott meghívóját. Most vettük kézhez a gyönyörű ünnepségről szóló beszámolót, amelyet az alábbiakban közlünk, lelki vigaszára azoknak, akik a magas ünnepségen a leküzdhetetlen távolság miatt személyesen részt nem vehettek, lélekben azonban bizomnyára együtt énekeltek az otthonlávókkal és a világ minden tájára széjjelzóródott magyarokkal a fényes magyar multat visszasírva és a jobb magyar jövőtöt inádságos lélekkel áhítózzó szent énekeket...

Mielőtt a szívet közölnök,

magyar szívvel köszönjük meg egy a főtisztelendő urnak gyönyörű kezdeményezését, mint magyar testvéreinknek a kezdeményezést követő lelkes buzgóságát. Erősen hisszük, hogy a szent és nagy egyetakarásnak a magyar szívek összedobbanásának ezáltal is éppen ugy meglez a csodálatos, országmentő és gyarapító eredmény, mint ahogyan ezer esztendőn át csak akkor homályosodott el a magyarság csillaga, ha a szívekben nem tükröződött vissza történelmi a „magyarok tündöklő csillagának” fénye és ahogyan újból talpra állt sokat szenvedett nemzetünk, ha az ezeréves hagyományok tiszteletében, egymás megbecsülésében és a nemzet isteni rendeltetésében való hit jegyében egygütt tudott forni...

Schwanebeck most egy ilyen egygyfőorrásnak volt a színhelye s ennek a lelket formáló hatása bizomnyára kiterjedt azokra is, akik csak lélekben vettek részt a magyarság egyik legnagyobb napjának, országalapító szent királyunk emlékének megünneplésében.

A Schwanebecki nagy napról az alábbiakban számol be Donát főtisztelendő ur:

Ezuton örömmel közlöm, hogy meghívásunknak váratlanul fényes sikere volt. Messze vidékről sereglettek össze munkástevéreink. Amilyen nehéz a vándormunkásélet a hazai rögtől való elszakadottság miatt, oly vigaszt és erőt jelentett számunkra ez a magyar testvéri találkozás SCHWANEBECKEN, Halberstadt mellett.

Kedves német bucsujáró hely ez, melynek hagyománya hazai földön sem ismeretlen. Egy hatalmas tölgyfa köré fonódik az elbeszélés. Ez a tölgyfa — a legenda szerint — csodásan indult fejlődésnek. Templomablás történt itt valamikor s a gonosztevők az Oltáriszentséget tartalmazó aranykelyhet elásták a szántóföldön. Szántás közben megakadt rajta az eke vasa s a lovak nem bírtak tovahaladni. A szántó e helyre leszurta ostromnyelét, hogy megmutassa a helyet a plébánosnak. Mire az eljött a megjelölt helyre, az ostrom csodásan kihajított és virulásnak indult. Azóta terébélyes fává nőtt, melynek hús árnyékában gyülekeztek vasárnap a magyar mezőgazdasági

munkások és munkásnők. Még az ég is verőfényes nappal áldott meg bennünket. Bár Berlinben már hetek óta szokatlanul esős idő járt, Szent István napjára derűs napfényvel cáfolt rá aggodalmainkra.

Magyarjaink 7—8 óra tájban kezdtek érkezni különböző munkahelyekről. Dicséretükre vátik, hogy

26 munkahelyről indultak el és 240-en találkoztunk. 10 helyről vonattal, 7 helyről lovaskoecsin, 2-ről teherautón, egy helyről autóbusszon jöttek. Mások meg biciklin, motorke-répkáron, a közeli gazdaságokból pedig gyalogszerrel tettek meg az utat.

Sem fáradságot, sem költséget nem kíméltek. Egyeseknek 8—9 márkába került az ut.

Akadtak, kik hajnali 3 órakor indultak el. A legtávolabbról jövők 140 km-es utat tettek, 90 és 100 km-nyiről is sokan zárandokoltak.

Az ismeretlen német vidékeken eltévedve, még délben, sőt délután is érkeztek egyesek. Lihegve és kipirultan elegyedtek el körünkben. Az összetartozandóság készítette őket mind ily nagy áldozatra. De volt is nagy öröm, mikor e kegyhelyen ily nagy számmal összetalálkoztunk.

Hosszu órákon át járultak a szentségekhez. A szabadban tartott fényes istentiszteleten katólikusok, reformátusok és evangélikusok egyaránt résztvettek, a nagy német tömegek közt.

Majd 1 órakor külön gyűlt össze a magyar hívő sereg a kitett Oltáriszentség előtt. Jézus Szíve litániáját végezték. Imádkoztunk otthonlávóinkért, édes magyar hazánkért. Énekelünk szentségi énekeket. Majd pedig a szentbeszédben megemlékeztünk az ünnep jelentőségéről. Nem kellett nagyon a szívekre hatni, hogy férfiak és nők egyaránt oltásnak könyveket. Szemmeláthatóan viharzott végig az érzelmeik tömege drága hallgatóságunkon.

Sokszor hallottam már itt, külföldön, a magyar ajkáról énekelni a himnuszt, de úgy éreztem, hogy ily szívbe markoló még soha. Gyönyörtől sugárzó arccal bámultak bennünket a németek. Hazafelé lobogva lángoló szívve egy-sült 240 magyar munkás-szív.

Ajtatosságunk után megindult a nagy körmenet.

A mi nagy csoportunk közvetlen a baldachin után haladt. Elöl a mezőkövesdi, szimpompás vitéletű lányok és nők és az egygyszines öltözötű derék hveinek és végül férfaink gyönyörű hosszú sora következett. Velünk együtt vagy 1200 munkás lépkedett a me-nében német és magyar egyházi énekeket énekelve. Kitiñően hangzott a „Győzelemről énekeljen napkelet és napnyugat”, egyb szentségi énekek és az „Ah, hol vagy magyarok, tündöklő csil-

laga...” 3 km-es uton vonultunk át Schwanebeck-en, közben a német rendőrök példás udvariasság-gal kísérték a menetet, átváltartva a legparányibb zavart is. Visz-szaérve a templomhoz, áldással zárodott az ünnepség.

Közben megérkezett a halber-stadi Arbeitsamt kiküldöttje is. Munkástevéreink, — hála Isten-nek, — aránylag elég gyér panasz-zaikat így közvetlenül juttathat-ták illetékesekhez. Azonnali intéz-kedést ígérték.

Lendvai Imre munkástevéreink mindnyájunk örömeire egy hatal-mas fénygépezőgéppel jött közénk. Jó csomó felvételt is készített. Csoportfelvételvezés után a borosz-lói Caritasverband még egy 10 kg-os süteményes-csomagot oszt-ott ki közöttünk, melyet az egyik plébánia szeretet-csomag gyanánt küldött munkásainknak.

Bucsuzásul arra buzdítottuk testvéreinket, hogy magyar ér-

nyeinket, melyeket a német gaz-dák már általánosságban ismernek és dicsérnek, tovább gyakorolják és mutassák ki.

Szívben-lélekben megerősödvé, magyarságunknak fokozottan ör-vendvé, nehezen váltunk el egy-mástól.

Halberstadt-ból az egyik erdélyi magyar testvéreink hangos zokó-gással tört ki előttem:

— Mikor tér már vissza Erdély is édes magyar Hazánkhoz? — zokogta.

— Dolgozunk és biz-zunk! — feleltük neki. — A mult év az egész világ fi-gyelmét terelte ránk, a Szent Jobb ereje pedig csodát mű-velt. Küzdjünk és higgyünk továbbra is! Történelmünk, népünk, érenyeink, hitünk a nagy magyar jövőtöt legjobb záloga!

Mikor 200 km-es távolságból visszatértem állomáshelyemre, tel-jesen eltöltött a népiünk szolgál-tával együtt járó boldogító érzés.

Dr. Donát József magyar lelkész.

A nagyon tömör és szép beszám-olót szeretnők egy-két kép közlé-sével kiegészíteni. Arra kérjük Donát főtisztelendő urat, hogy a legsikerül-tebb felvételekből 1—2 darabot vá-laszson ki és küldjön be a Vasárnap-nak.

A berlini munkásvédó iroda közlései:

Mindenki olvassa el ezt a rovatot! Mindenki számára fontos, hogy a „Vasárnap” közleményeit rendszeresen végigolvassa! Sok tevédest elkerühetünk, ha az üzeneteket is elolvassuk! Aki nem kap az irodától nevére szóló választ, várjon türelemmel és olvassa el minden vasárnap az üzeneteket, hogy köztük megtalálja-e a nevét. Ha nem érkezik azonnal válasz, ez nem jelenti azt, hogy ügyével nem törődünk, hanem azt, hogy áttettük valamely illetékes hivatalhoz vagy a vidéken lakó lelkész urak egyikéhez. Választ csak az eredményes tudakozódás után írhatunk a legtöbb esetben. Minden panasszal forduljanak először az illetékes Arbeitsamthoz! Csak akkor írjon az ügyes-bajos ember a Munkásvédó Irodának, (Berlin, S. W. H. Dessauer Str. 28—29), ha az Arbeitsamthoz fordulni nem tud, vagy nem ért volna így el eredményt!

ÜZENETEINK:

Diós Imre, Buchholtz: Levelüket illetékes helyre továbbítottuk. Legyenek nyugodtak; az, hogy valakit a hivatalos tényezők tudtával áthelyeznek, nem érinti a pénzszakul-dési jogot. Csak azok nem küldhetik haza a pénzt, akik munkahelyüket önkényesen változtatják meg. — Kabai Gézáné, Büdtszentmihály: A pénzküldési engedélyek szétküldése, tudomásunk szerint, folyamatban van. Levelét kiküldtük Berlinbe. — Jámbor Ferenc, Gramzov: A Fő-méltóság Ur képenek megküldése feletti ószinte örömeiket tolmácsoló lapjukat jóleső érzéssel olvastuk. Szeretettel köszöntjük. — Klem Ferenc és társai, Lauchstädt: Levelüket illetékes helyre továbbítottuk. — Lenner István, Werchau: Levelét illetékes helyre továbbítottuk. — Szebeni Antal, Lichtenow: Jólesik, hogy szép kis ünnepséget rendeztek, akkor, amikor megkapták a Fő-méltóság Ur kését. Üdvözlét. — Nagy Imre, Kröningshof: Szeretettel kö-szöntjük. — Racskó Gergely és társai, Bad Kleinen: Nagyon örülünk, hogy ilyen jó helyre kerültek és hogy szívükben hódolattal gondolnak a Főméltóság Urunkra és há-lás szeretettel vannak a kerület or-szágyűlési képviselője és Gyön-gyóspata főjegyzője iránt. Üdvözlét. — Hegedűs István, Bülow: Örülünk, hogy jó helyük van. Érzéseiket szé-

pen fejezi ki a Gr. Küssowban dol-gozó Kiss Imre, aki így ír:

„Este későn, ha megszólat a furulya hangja,

Megkondul egy kicsi falu melabus harangja.

Kis családom a szívünkkel imádkozni látjuk,

Messze-messze van egy falu, mink csak oda vagyunk.”

Adja Isten, hogy mindannyian egészségesen jöjjenek haza, az elha-gyott kis magyar falukba... — Nagy János, Röhrenbach: Szótárt, sajnos, nem tudunk küldeni; ké-résével forduljon a Munkásvédó Iro-dához. — Rácz Ferenc, Post Quilow: Örülünk, hogy a többi, Németor-szágbán dolgozó testvéreinkkel és minden magyarral együtt naponta azzal a kéréssel fordulnak Istenhez, hogy éltesse Főméltóság Urunkat. Üdvözlét. — Juhász József, Neu Poserin: Mj mást nem tehetünk, mint hogy levelét illetékes helyre továbbítjuk. Elvesztetgetett idejéért csak magának tehet szemrehányást; ismételen megirtuk, hogy senki munkahelyét a vizsgálat befejezése és a kérdés eldöntése előtt el ne hagyja. — Gyuri Gergelyné, Mar-riehof: Az ügy kivizsgálás alatt áll, korábbi levele alapján. — Herczeg András, Hattenow-Küstrin: A kért címre lapunkat megindítottuk. Üdvözlét. — Nagy Bertalan, Johanen-höhe: Családja részére lapunkat megindítottuk, sok üdvözlét.

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

JÉGVÉRÉS A SZŐLŐBEN

Ha akkor éri jégverés a szőlőt, mikor már hajtásai erős lombozatot alkotnak, akkor a jég rendszerint csak a hajtások fiatalabb felső részét veri el. Ebben az esetben a hajtásokat csak részben vágjuk vissza: valamivel az alatt a vonal alatt, ameddig a jégverés kártétele terjed. Így rajtuk őszig erős hónaljajtások fejlődnek s kellően be is érnek.

Megtörténik, hogy a jég nem egészen, hanem csak részben rongálja meg a tőkét. Különösen gyakori az egyik oldalról jövő jégverés, mely olykor — kivált, ha már erőteljes a lombozat — annak egyik oldalát érintetlenül hagyja. A visszazemést ilyen esetekben sohse alkalmazzuk azonnal, hanem a jégverés után csak 3—4 nap múlva, amikor már a kár mérve jobban megítélhető. Lehetséges ugyanis, hogy egyes tőkékben fogunk még több olyan ép hajtást találni, amelyet meghagyhatunk s ezen még ebben az évben termést, jövőre pedig termőfát nyerhetünk. Ha a jégverte szőlőt metszetlenül hagyjuk s ennek fejlődését csak a termésre bízunk, akkor a tőkék a jégverés után nagyszámú hónaljajtást hoznának. Ez a körülmény pedig nagyon kártékonyan hathat a töké további életképességére.

Ritkán a jégverés közvetlenül a szüret előtt éri a szőlőt. Ebben az esetben a vékonyhéjú bogók felrepedeznek és nyitott kaput képeznek a legkülönbözőbb gombabetegségek csíráinak, főleg az ecetesedést, valamint a szürkepenészt előidéző betegségeknek. Ilyenkor az egyetlen és sürgős teendő: a bár silány bort ígérő termésnek leszüretelése.

A jégverés után fejlődött hajtásokat gondos válogatásban, hónaljajtásában és kacsózásban kell részesíteni, hogy a károsodott töké összes táplálóanyagát a jövő évi termőhajtás megerősödésére és főleg beérlelésére fordíttassék.

A KÉRŐDZŐK FELFUVÓDÁSA

Nyáron a friss lőhere és lucerna etetésénél, de egyéb romlott takarmány adagolásánál is előfordul, hogy a szarvasmarha vagy juh felfuvódik. A felfuvódott jószágot szoktuk jártatni, erősen csutakolni, vízbe állítani stb. Ezen eljárásoknak azonban néha nincs kedvező fogantatja. Ilyenkor használni kell a gyomoresővet vagy a szurcsapot.

A gyomoreső egy 2 méter hosszú, két végén ólomvéggel ellátott, belül sodronyból készült, kívül vastagabb bőrrrel bevont cső, melyet az állat száján keresztül le kell tolni a gyomrába, hogy a csővön át a felfuvódást okozó gázok elvezőzzanak. A gyomoresővet a következőképpen használjuk: a gyomoresőhöz adott fát az állat állkapcsai közé tesszük, vele a nyelvet leszorítjuk s a fát a két végén lévő zsineggel a szarvakra erősítjük. Ezután egy ember megfogja a jószág szarvát s a fejet egyenesen, az állat gerincével egyirányban feltartja, nagyon vigyázva, hogy az állat feje se le, se oldalt ne forduljon. Most a gyomoreső gőmbős végét az állat száját felpekckölő fán levő lyukán át bedugjuk; majd előre-hátra mozgatás útján ezt az állat nyelvcsővébe toljuk, honnan azután bátran ereszethető le bendőbe. Ha már a cső a bendőbe jutott, a cső végén kellemetlen szagú gáz tör ki. Ezzel az állat meg van mentve.

A szurcsapot vagy trokárt úgy használjuk, hogy a felfuvódott állat bal oldalára állunk s a csipőszögletől egy tenyérnyire, a korpasz közepén, a szurcsap hegyét a jobb első láb térdének irányába, a bőrön átütjük. Ezután a szurcsap tengelyét kihúzzuk, úgy, hogy a hüvely benne maradjon. A gáz a hüvelyen keresztül távozik.

Ha a gáz idejében ki nem bocsátjuk a felfuvódott állat bendőjéből, akkor annak feszítő ereje összenyomja az állat tüdejét és szívét, miáltal az állat megfullad. Ezért ne késlekedjünk az első segéllyel!

Petroleumot a felfuvódott állatba önteni nem szabad!

A FAHAMU, MINT TRÁGYA

A fahamu trágyaértéke a benne levő káli mennyiségétől függ. A különböző fákból származó hamukban foglalt káli mennyisége nagyon eltérő. Így például a tölgy hamujában van körülbelül 8,5, a bükk hamujában pedig 22 százalék káli. Hogy mennyit alkalmazzunk tehát a fahamuból, az egyrészt attól függ, hogy milyen fa után származik, vagyis mennyi benne a káli, továbbá attól, hogy a talaj és a növény mennyire szorult rá a káli pótlására. Azok a talajok, melyek természetből fogva káliiban gazdagok (például az agyag- és vályogtalajok), vagy amelyek kálival előbb dusan trágyáztattak, azok a hamuval való trágyázásra éppen nem, vagy jóval kevésbé fognak reagálni, mint a káliiban szegény talajok, amilyenek a homok- és tőzegtalajok, de ez utóbbi talajokon is a sok káli igényelő növények, mint a répa, burgonya stb. többet fognak a fahamuból megkivánni, mint a kevés kálival is beérők. A fahamut sem kell tehát derüre-borura alkalmazni, hanem mindig a fenti körülményeket figyelembe kell venni. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a növényzet erőteljes fejlődéséhez a kálin kívül foszfor- és nitrogén, néha mészpótlás is szükséges és hogy e táplálóanyagoknak a talajban helyes arányban és könnyen feloldható alakban kell jelen lenniük, ha nagy terméseket akarunk. A 40 százalékos kálijmütrágyából bőven trágyázva, 1 holdra 100 kg-ot adunk; a benne foglalt káli mennyiségét a tölgy hamujából körülbelül 450 kg, a bükk hamujából pedig körülbelül 180 kg helyettesítheti.

UJRA VETÜNK!

Augusztusban és szeptemberben megint megindulnak a vetési munkák. A vetésnél ügyeljünk bizonyos célszerű forgóra! Korábban lekeült takarmányok után — kiváltképpen az előző évben istállótrágyázott földekbe — őszig gabona kerüljön. Ugyancsak őrít tegyük a hüvelyesek után is, így a borsó és lenecsé után. Jó előveteményei az őszieknek a len, a mák és más korán lekerülő növények. Lucerna vagy lőhere után is jó buza terem, de csak akkor, ha e növények tarlóit elől korán szántjuk le. Ha a korai leszántás ellenére vetéskor még sok tarlómaradvány lenne a földekben, azok korhadását elősegíthetjük 30 kg péti sónak (kat. holdanként) szétforgatásával.

A repcét, a baborherét, a rozsos szőszösbükkönyt, általában az őszi takarmánykeveréket, helyenként a rozst is már augusztus vége felé el kell vetni. A mesterséges szalastakarmányok vetésének korai megkezdésére nagy súlyt kell helyezni, hogy a tavasszal a zöldsztakarmányozást megelőző megkezdhezzük. Ezek alá ad-

junk istállótrágyát. Különösen fontos ez homokon a szőszösbükköny alá, mert így a szőszös nagyobb gyökérezetet fejleszt, több nitrogént gyűjt s így az utána következő gabona jelentősen jobban fejlődik. A szőszösbükköny keverékébe 35 kg bükkönnyt és 40 kg rozst vehetünk. Rozsból a szőszösöz jobb kései őrési fajtákat választani, mert a koraiak korán kiképződnek és elvénülnek, amikor a szőszösbükköny még alacsony. Ezért jobb talajokon a rozst helyett őszi zabot, a jobb talajokon búzát és őszi árpat is használhatunk. A búzás őszi borsó később is vethető, mert az tavasszal is csak a szőszös után kerül vágásra.

A vetőszántást legalább egy hónapjal a vetés előtt kell elvégezni, hogy utána a talaj beérhessen és a gyommagvak kikelhessenek. A vetőszántást 10 naponként keresztben-hosszszabon boronáljuk meg. Ha a gyomok erősebben fejlődnek és a borona nem bírna velük, akkor extirpatorral, ludtársa kultivátorral vagy simamivelésre állított lókapával puszítsuk el azokat. Természetes, hogy a vetőszántást olyankor kell végezni, amikor nem nagy hantokat, fordít fel az eke. Ha pedig mégse teljesen kifogástalan a talaj, mindjárt a szántás után hengerezük meg, hogy a hantok alulról némi nedvességet kapjanak s így megpuhuljanak; így pár nap múlva erős fogással szétzúzhatók lesznek. Henger és borona nélkül a hantok kökéményy szaradnak, bennük baktériumélet nem indul meg s így a talaj be nem érhetik. A be nem érett talajban pedig a fiatal növény nem találja meg fátáplálékát, elszárad, elcsenevészedik, ami már magában is lehetetlenné teszi a termés sikerültét.

MILYEN LEGELŐT KIVÁNNAK GAZDASÁGI ÁLLATAINK?

Ha van mód a legelőben válogatni, akkor az egyes állatfajok szerint való szetosztásnál a következőket tartjuk szem előtt:

Fejőstehén részére, mindig a fejés és az éjjeli szállás helyéhez legközelebb eső olyan lapályos, üdőbb legelőt jelöljünk ki, amelyen dus és jóminőségű fü terem. A sok járás ugyanis csökkenti a tejtermelést. Az alacsony gyeptől nem bír a marha jóllakni, mert nyelvvel kanyarintva inkább csak a magasabb füvet bírja lelegelni.

A ló szereti a ropogósabb, szálasabb, keményebb füvet. A ló mélyebben rág, mint a marha, ezért a kissé kopárabb legelőt is tudja értékesíteni.

A legelő legsoványabb, legritkább gyeptől, száraz részét a juh értékesítheti a legjobban. A juh a legalacsonyabb füvet is tövig bírja lerágni és a legsilányabb füvekkel is megelégszik.

A sertés turásával rongálja a legelőt. Ezért sertéslegelőnek vagy más-kinnt nem használható olyan területeket jelöljünk ki, ahol sok a gyökérmadvány, a fereg stb., mely után a sertés szabadon turhat, vagy létesítsünk a sertésnek külön sertéslegelőt, esetleg csicókást vagy herést. Egyébként is jó, ha a sertéslegelőn sok a heréféle. A sertés ugyanis tapasztalás szerint a szenge heréféleket értékesíti a legjobban, míg csak a kissé is elvénült vagy keményebb füvekből alig rág le valamit.

A községnek leggyakrabban csak egy közös legelője van, így az állatok egy csordában járnak. Ebben az esetben legalább a sertést zárjuk ki a szarvasmarha- és lölelegről, mert a sertés ezt rövidesen tönkreteszi.

Libát tilos olyan legelőre hajtani, hol más jószág is legel.

GABONAMAGVAK ETETÉSE

Mint hogy a szemesterményeknek magas a piaci ára, etetésük körül takarékosak legyünk. A kenyérmagvak közül a másodrendű buza és rozst jön tekintetbe. A kormány által a gazdák rendelkezésére bocsátott ezínált búzát (ára 14 P) mindenféle állattal jól lehet értékesíteni. Táplálóértéke — mint általában a búzáé — 10 százalékkal kisebb, mint a kukoricáé. A rozsnak piaci ára alacsonyabb, mint az ezínált búzáé; táplálóértéke ezzel egyenlő. De a rozst nehezebben emésztődik, mint a buza, ezért nem ajánlunk például a hozsértések abszorbáltában 30%-nál több rozsdarát keverni. Az árpat minden fajú és kora állat szívesen fogyasztja. Az árpa-kezelést azonban elsősorban malacok és tenyészsertések részére kell fenntartani. A zab nagyrésztük abrak a tenyészhímek, a szopós állatok és általában a lovak számára, de ha ára magas, akkor elegendő a felsorolt állatok abrakadagjának csak felét zabban megadni, másik felét pedig egyéb, olcsóbb abrakfével pótolni.

AZ ALFÖLD FÁSITÁSA

Évek óta Csonkahazáznak egyik legfontosabb kérdése az Alföld fásítása. Fásítása, különösen az olyan talajoknak, melyek mezőgazdasági kultúrára kevésbé alkalmasak. Ezek a szikes és a futóhomokos területek. Az évtizedek óta folyó kísérletek tanúsága szerint a szikes talajt leginkább tűró fajok a *tamariska*, az *olajfű* és a *vadkörte*; a kevésbé vad szikesen még elég jól tenyészik az *amerikai köris* és a *szil*. A gyümölcsfák közül — természetesen csak a szeledebb szikeken — leginkább a *birs*- vagy *vadkörte-alannyal bíró törpe ojtványfajok* és a *szilafélékkel* próbálkozhatunk.

A szikesek fásítása azonban csak akkor sikerül, ha a talajt az ültetés előtt bizonyos fokban megműveljük és az ültetés után az állomány záródásáig gondozzuk, fogatos erővel kapjuk, azaz a talaj legfelső réteget állandóan porhonyóan tartjuk. A siker természetesen biztosabb, ha a feltalajt digózással vagy cukorgyári méziszap bekeverése útján a növénytermésére megfelelőbb tesszük. Minden ültetés, még a dugványozást is, a szikes foltokon *lehetőleg összel végezzünk*, mert a tavaszi ültetések a nyári vízhiány miatt nagyon kockázatosak.

Alföldünknek másik, kulturnövények termelésére kevésbé megfelelő talaja a homok. Itt az erdőesítési munka már könnyebben megy. Erdőmérnökeink kísérletei szerint a nagyon silány, meszes, száraz homokon a siker reményével ültethető a *fekete fenyő*, a gyengébb minőségű laponos az *erdei fenyő* és az *éger*, a közepes minőségű laponos a *fehér nyír* és a *nyír*, a közepes minőségű, üde vagy száraz homokon az *akác*.

Az erdei és fekete fenyőt alföldi népünk nem szívesen ülteti, mert lassabban nőnek és nem adnak olyan értékes faanyagot, mint például az akác. De viszont megelégednek olyan talajjal, melyen az akác nem élne meg. Lehetetlenség és okszertelenség tehát nem ültetni oda, hová más fajt hiába ültetnénk.

Sok helyen nem az a főcél, hogy fát termeljünk, hanem az, hogy a homoktalaj mozgását akadályozzuk. Itt nem nagy erdőestekre, hanem inkább egymáshoz közel fekvő és a veszélyes szélirányra merőlegesen húzódó *fasorokra* van szükség. A pázsztáknak nem kell széleseeknek lenni, hanem lehetőleg sűrűk legyenek, hogy a szél át ne hatoljon rajtuk.

Minden előfizetőjéti egy új előfizetőt kér a VASÁRNAP

KIS VASÁRNAP

Megigérem, Édesanyám!

Megigérem, Édesanyám,
Hogyha majd én nagy leszek:
A vállról minden gondot,
Minden terhet leveszek.

Nem félek majd a munkától.
Iparkodom, mint Apám.
Gyűjtögetem a pengéket
S mindenünk lesz lassacskán!

Lesz virágos, szép kis házunk
És lesz abban egy szoba.
Itt lakik majd Édesanyám.
Házunk királyasszonya.

Nem lesz gondunk. Szépen élünk,
Mint a grófok, hercegek,
Csak az Isten megsegítsen,
Csak én egyszer nagy legyek!

MÓRA LÁSZLÓ

Az égbeszállt gömb

Irta: Móra László

Piroska meglátta az utca sarkán a léggömböket áruló embert. Nagy csodálkozással nézegette az ide-oda himbálgozó léggömböket. Nézte, amint egy kis fiúcskának éppen kiválasztotta az édesanyja a legnagyobb piros léggömböt.

A kis fiú boldog örömmel fogta kezébe a ritka ajándékot. A legdrágább kincsénél is vigyázatosabban fogta apró ujjacskáival a léggömböt tartó fonalat. Nem látott ő se villamosokat, se embereket, csak azt az ide-oda imbulgó piros léggömböt. Annnyira nézte, annyira bámulta, hogy megfelekezett a cernaszálról s bizony kiropogott a kezéből a léggömb.

A kis fiúcska keserves sírásba kezdett. A megszokott léggömb pedig nagy sebbel, lobbolva repült az ég felé. Az arra járó emberek mind megálltak és nézték, lesték, hogyan hagyja el a piros gölyb a házakat, fákat, templomtoronyt.

Piroska szíve szerint megsajnálta a kis fiút. Azután megkérdezte édesanyját:

— Anyuskám! Hová száll most ez a megszokott léggömb?

— Fel az égbé, a jó Istenhez, — felelte Piroska édesanyja. Piroska gondolkodott egy darabig, aztán arra kérte édesanyját, vegyen neki egy léggömböt.

Csakhamar kiválasztottak, megvettek egy zöldszínű, fehérvirágos gömböt. A fonalat rákötötték Piroska kabátjának a gombjára, nehogy megszökjék, mint azé a kis fiúé.

Mikor hazaértek, Piroska szep csendesen az asztalhoz ült és levelet kezdett írni. Szép, gondos betűkkel írta, amit jó kis szíve diktált:

Édes Istenkém!

Vett anyukám nekem egy léggömböt. De én ezt most felengedem ezzel a kis levelekkel, hogy felrepüljön az égbé, Tehozzad, ugy, mint azé a kis fiúé. Nagyon-nagyon kérek, Istenkém, segíts Faragó Zsuzsikáékra, akik itt laknak a mi házukban, az ötödik emeleten. Faragó Pisti még mindig metéltláb jár az iskolába, Zsuzsika cipője is nagyon rongyos...

A jószívű kis leány gondosan összehajtogatta a levelet. Rákötötte a fonálra, aztán kiment az erkélyre és elengedte a szép, zöld léggömböt.

Hogy hány napon és hány éjjelen át repült a léggömb meg vele a levél, nem tud megmondani. De azt tudom, hogy Faragó Zsuzsikának is, meg Pistának is új cipő került a lábucskájára. Ebből gondolom, hogy jószívű Piroska levele csakugyan az égbé ért s a jó Isten megértette, meghallgatta annak minden szavát.

Fejtörő:

— erle — ma
— rók — éni
— obot — ap
— nt — pszilon
— át — ndre
— al

Megfejtése: Görgötműve.

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Ápoljuk a magyar divatot!

A tavasszal megindult magyaros divatmozgalom eredményeképpen, városon és falvakon egyaránt sok szép magyaros díszítésű nyári ruhát viseltek asszonyaink és leányaink. Ennek a fellendülésnek azonban nem szabad „divat”-nak, szalmalángnak lennie, hanem állandósulnia kell ruházatunkban és lakásdíszítésünkben is.

A magyaros díszítés nemcsak a könnyű nyári holminknak ékessége, nagyon mutatós az az őszi és téli ruhákban is. Sima gyapjuruhat, karagos öltönyt, melegebb kabátját is ugyesen díszíthetjük magyaros motívumokkal, csak a színek kiválogatásánál kell ügyelnünk arra, hogy azo- tompábbak legyenek. A szebbnél-szebb sárkói, torokói, kalocsai mintákat selyemmel vagy pamuttal varrjuk ki, de filcből is kivághatjuk az előrajzolt mintát s akkor apró öltésekkel a ruha vagy kabát anyagára varrjuk. A himzett részeket legjobb külön elkészíteni és külön a ruhába illeszteni, hogy ha idővel a ruha szabásán változtatni akarunk, más helyen, vagy formában is felhasználhassuk azokat.

Legáltalánosabb a gallér és kézéző díszítése, ami az őszi ruhákban és kabátokban is igen jól érvényesül. Ügyes elgondolással azonban a kabát elején is alkalmazhatunk magyaros ruhadíszet, csak arra ügyeljünk, hogy

ne halmozzuk vele túl az öltözetet. Mint minden más díszítésnél, a magyarosnál is izléstelen az agyoncicomázott ruha, a kevesebb többet mutat.

Összel az egyenes szabású, rövid, vagy háromnegyedes kabátok megint divatosak, ezeken nagyon könnyű már a szabásnál is kihangsúlyozni a magyaros jelleget, pl. hátul nagy négyzögletes gallérral, amelyet szürhímzéssel díszítünk. Ugyanazt a motívumot aztán a kézélőn és elől is végigvezethetjük, a gombolásnál pedig paszmányal varrjuk körül.

Különösen a gyermekek részére lehet ilyen magyaros szürkabátot olcsón elkészíteni. A szabása nagyon egyszerű, kevés anyag kell hozzá és maradékpamutjainkat a díszítésnél kitűnően felhasználhatjuk. A gyermekruhásokat szárólással, laposhímzéssel vagy keresztöltéssel varrjuk ki. A magyaros kézimunkával díszített tarsolyt, iskolatáskát a gyermek örömmel és büszkén viseli.

S ne csak az öltözködésünkben érvényesüljön a magyaros divat, de lakásunk díszítésében is. Olyan sokrétűek, változatosak és gyönyörűek ugy mintáinkban, mint színösszeállításukban a mi népi hímzéseink, hogy bármennyi van is belőle a lakásban, soha meg nem unhatjuk azokat.

A lakás tisztántartása

A lakás kitakarításához nem elegendő a szemetet felszámolni és a butorokat a portól megtörölni, hanem a padló és falak tisztántartására is nagy gondot kell fordítani. Különösen olyan helyen kell ügyelni a padló tisztítására, ahol apró gyermek van. A kisgyermek szeret csuszálni-mászálni, sokszor le is esik, kezezcskéivel minden piszkot, baci- lósdzát szed az asztalra egyenesen a szájába viszi. Pusztán földön ne is hagyjuk játszani azért, hanem tegyük alá mosható rongyszőnyeget.

A lakószoba padlóját legalább kéthetente egyszer szappanos, szódás vízzel föl kell szorolni,

s minden családtagot rászoktatni arra, hogy semmiféle hulladékot ne szórjanak a földre, különösen pedig ne köpködjének szerteszét a szobában, mert az mindenféle fertőző betegségek terjesztője lehet.

A deszkapadló állandó sűrűsége azonban meglehetősen fáradságos és sok időt igénylő munka, azonkívül pedig sepréskor mindig sok port ver fel, — éppen azért nagyon ajánlatos a padlót festékekkel beereszteni s akkor naponként portöröl ruhával föl lehet törölni. A beeresztéshez mosható padlóviaszt is használhatunk, melyet 20 rész petroléumviasz és terpentinnel feloldott 100 rész parafinból házilag is készíthetünk. Az anyagot meleg állapotban vékonyan felkenjük a tisztán felsurolt és megszáradt padlóra s néhány óra múlva kifényesítjük. Ez a padlóviasz a port jól leköti, minden seprés után törörlőruhával feltörölhető és fényét hideg vízzel való lemosástól sem veszti el. Időnként természetesen — mondjuk fél- évben egyszer — célszerű a padlót szódás vízzel felmosni és aztán újra beereszteni.

Akinek semmiképpen sem áll mód-

jában a deszkapadlót befesteni, vagy viasszal bekenni, legalább használjon porkötő anyagot a sepréshez. Megfelel a célra a fűrészpör, feleannyi mennyiségű kőporral keverve, vagy pedig mohafélék.

Jól jegezzük meg, hogy port törölni piszkos ruhával céltalan dolog. Egy hétnél tovább ne használjuk ugyanazt a porrongyot, hanem frissen mosottal cseréljük fel. Porkötő törölrühákat is készíthetünk, ugy, hogy a kimosott és kifőzött porrongyokat megszáritás után enyhén meleg glicerindatba áztatjuk néhány percig (fele glicerin, fele víz), aztán kifacsarjuk és megszáritjuk. Az így kezelt törölrüha a port magába szedi. Mosás után, természetesen, a glicerinkezelést ismételni kell.

Konyhában legalkalmasabb a kőpadló, mert azt néhány perc alatt minden nap fel lehet mosni.

A takarítás megkezdésekor a falakról is huzzuk le a port, szedjük le a pókhálót és legalább minden évben egyszer meszeljük ki, vagy festessük ki a lakást. A festésnél ne válasszunk sötét színeket, abban a meggyőződésben, hogy „azon a piszkos nem látszik”, hanem szép világos árnyalatokat, amelyek vidámak, barátságosak teszik a lakást. Ne a tisztántartáson takarékoskodjunk, mert amit itt megtakarítunk, orvosra, patikára kétszeresen ki kell majd fizetnünk.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a törvényesen védett

Rákoshelyi baktériumból

nékül. Kapható és megrendelhető csak IFJ. AULITZKY OTTÓ Budapest, VII. Dohány-uca 84. fsz. 2. Árak: Demijonnal ab Budapest 3 4 6 8 10 15 20 370 480 710 910 1080 161 2120

Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Aranyszabályok

Nyáron az emberi táplálkozásban különösen nagy jelentősége van a vajnak, mert a tudományos vizsgálatok szerint a vaj a legkönnyebben emészthető zsirféség. A vizsgálatok során kiderítették, hogy a vajnak csaknem 98 százaléka emészthető. Tehát még a növényi zsíroknál is könnyebb étel. Nagyon fontos dolog továbbá, hogy a vajban igen sok vitamin van és ez még hosszabb idő alatt sem szenved változást a vajban. A vajnak tehát vitamintartalma különösen nagy jelentőséget ad. Nyáron pedig rendkívül növeli értékét az a tulajdonsága, hogy az összes táplálkozásra felhasználható zsírok között a legkönnyebben emészthető.

Magyar konyha

Paradicsomleves. Szép érett paradicsomtól felteszünk vízzel és hagyjuk elfőni. Majd áttörjük szitán, vékony rántást készítenk és feleresztyük a paradicsomlével. Kis citromhéjat adva hozzá, felforraljuk és rizzsel, vagy pirított kenyérkockákkal adjuk asztalra.

Velőleves. Nyolc szemlyre egy egész borjúfej veléjét veszük és megfőzzük huslevesben. Ha megfőtt, áttörjük szitán, hozzáteszünk 15 darab apróra vágott és puhára párolt csiperkeménybát, megmelegítünk egy darab vaját és beleteszünk apróra vágott petrezselymzöldjét, ráhintünk egy fél kanál lisztet és feleresztyük huslével. Egy szál reszelt sárgarépával jól elfőzzük és hosszúra vágott zsemlyével tálaljuk.

Töltött paprika. Az édes paprikát egy pár pillanattal főzzük, aztán levágjuk a tetejét, kiszedjük a csutkáját és megtöltjük a következő vagdalkékkal: 8—10 paprikához fél kg sertéshúst veszünk és finomra összevagdalkjuk, megszózzuk és összevegyítünk 3 rész húst, 1 rész rizst, kevés vagdalt szalonnát és ezzel a paprikát sürün megtöltjük. Hig paradicsommártást készítenk lapos serpenyőben, kicsit megcurkrozzuk és megvödörög a főzzük benne a paprikákat. Vigyázni kell arra, hogy a paprika teteje fölül legyen, nehogy a töltelék a főzés alatt a mártásba hulljon.

Káposztásgaluska. Egy szép fej káposztát finomra megreszteszünk és beszózzuk. Lábasba zsirt teszünk és apróra vágott vöröshagymát megpirítunk benne, majd hozzáteszük a kicsavart káposztát és letakarva pároljuk, ha már zsírjára főtt, beleteszük a kifőtt galuskát, egy kicsit megborsozzuk, jól elkeverjük, még együtt hagyjuk egy kicsit párolni és melegen tálaljuk.

A nyári falu ...

Kihalt, néptelen üres utca,
Akácfák tikkadt, poros lombja,
Csukott ablakok minden házban,
Házörző kutyák hosszú láncban.
Kis vegyesbolt, ajtaján csengő,
Ritkán csenglet! A vevő nem jő!
Út közepén pihenő libák,
Hóféhérek! Ragyogó tiszták!
Egy kéményen féllábu gölya
A rét felől a párját várja ...
Esti harangszó, nagy porfelleg,
Az uraság birkái jönnek ...
Feljön a hold, nézi a falut,
Látja — nyitnak egy-egy kis kaput...
Pár szó... sóhaj... ez a szerelem,
Közben lassan minden elpihen ...
Reggel dus a harmat! A határ ébred...
Folytatódik a falusi élet! ...

SZÉKELY ISTVÁN

Augusztus

27 VASÁRNAP

Kal. Szent József, Gebh.

28 HÉTFŐ

Ágoston

29 KEDD

Ker. János fejv., Emeszt

30 SZERDA

L. Róza

31 CSÜTÖRTÖK

Rajmund, Erika

Szeptember

1 PÉNTEK

Egyed

2 SZOMBAT

István kir., Rebeka

A nappal tartama szeptember 2-án: 15 óra 22 perc, e hét folyamán 28 percet fogy. — A hold fázisváltozása: Hódoltte augusztus 29-én.

A pápa a békéért

XII. Pius pápa augusztus 19-én délelőtt több biboros jelenlétében fogadta azokat a zarándokokat, akik X. Pius pápa sírjához Rómába zarándokoltak. A Szent Atya beszédet intézett a zarándokcsereghez. Beszédében hangsúlyozta, hogy pápasága kezdete óta minden lehető megtesz az igazságon nyugó béke fenntartása érdekében. Ebben a törekvésében elővigyázattal és tartózkodással járt el és nem adja fel a reményt soha, hogy a háború elkerülhető lesz. Végül felhívta a pápa a jelenlévőket, imádkozzanak Istenhez, hogy a már pusztító háborúkat szüntesse meg, keiterjedésüket csökkentse és állítsa helyre ismét a népek között a békét és az egyetértést.

Budapest a világ 32-ik legnagyobb városa. A világ legnagyobb városa jelenleg Newyork, második helyen London, harmadik helyen Tokio és negyedik helyen Berlin következik. Moszkvára nézve nincsenek pontos adatok, de ha a szovjet adatai helytállóak, úgy a világ hatodik legnagyobb városa Páris után. Kétfélmilliónál több lakosa van Shanghainak, Chicagónak, Bécsnek, Kiotónak, ezután következnek Oszaka, Philadélfia, Buenos-Ayres, Rio de Janeiro, Calcutta, Bombay, Szentpétervár, Madrid, Róma, Barcelona, Hamburg, Liverpool, Manchester, San Francisco, Kanton, Nanking, Konstantinápoly, Amsterdam, Glasgow, Valencia, Liszabon és Budapest. Budapest tehát a világ 32-ik legnagyobb városa. Itt említjük meg, hogy az 1910-i népszámlálás alkalmával Budapest még a világ 14-ik legnagyobb városa volt London, Páris, Newyork, Tokio, Berlin, Bécs, Szentpétervár, Moszkva, Peking, Konstantinápoly, Chicago, Philadélfia és Hamburg után, azóta azonban Amerika és Ázsia nagyvárosai rohamosan fejlődtek és így Budapest a 14-ik helyről a 32-ik helyre: szorult vissza.

Különös baleset egy hadihajó vízrebocsátása közben. Augusztus 17-én akarták vízre bocsátani a „Formidable“-t, a legújabb angol repülőgépanyahajót. A vízrebocsátás ünnepségét titokzatos szerezetlenség zavarta meg. A 23.000 tonnás repülőgépanyahajó a keresztelési szertartás alatt hatalmas robajjal, felőrával hamarabb, mint ahogy kellett volna, elindult. Ebben a pillanatban még 80 munkás tartózkodott a hajó törze alatt. A munkások szörnyű pánikban igyekeztek menekülni. A szerencsétlenségnek egy halottja és sok sebesültje volt.

Sulyosan elítéltek egy zsirhamisítót. Pestszentlőrincen a hatóságok nagyszabású zsirhamisítást lepletek le. A botrányos ügy központjában Danninger János, Pestszentlőrinc dugaszdag nagyvágója áll, aki nagy tételekben vásárolta össze a budapesti vásárcsarnokban a marhafaggyút és ezt az általa árusított zsírra keverte. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy Danninger, aki virilis tagja a város képviselőtestületének, a zsirt huszonöt százalékgig marhafaggyúval keverte és ezt a teljesen rosszminőségű árut, mint saját maga is beismerte, egy zsidó ügynökkel társulva, a Felvidékre akarta szállítani. Danninger Jánost üzemi miatt most tizennégy napra fogházra és 4000 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Az OTI-kislány mind büszke, — állítja meg az Országjárás 16 oldalas Szent István-napi száma, amely teljes budapesti programot ad, amellől a magyar vendéglátóipar időszerű kérdéseit tanító, támogató, bíráló cikkekben tárgyalja. Kiemeljük a „Magyar Asszony a Magyar Válságért“ mozgalom ismertetését, az IBUS-hoz intézett interpellációt, Erdőbénye fűrdőhely dícséretét, azt a javaslatot, amely Kárpátja vendéglátóipar hasznosítását célozza, a balatoni cikkeket, Kánya Teca kárikulái kirokiját, Vámosy novelláit, Munkács plébánosának felhívását, az idegenforgalmi törvényt sürgető cikket, stb., stb. A frissen szerkesztett vendéglátóipari hetilap az IBUS minden elárusító fülkéjében kapható. Telefon: 196—724.

Hárommillió háromszáz ezer a világ cserkészének száma. A cserkészmozgalom vezetőinek Edinburgban folyó nemzetközi konferenciáján a cserkészmozgalom nemzetközi irodája előterjesztette szokásos kétféle jelentését a cserkészek nemzetközi helyzetéről. A cserkészlet több érzékeny veszteség érte az utóbbi két év alatt, de azért így is majdnem félmillióval növekedett a világ cserkészének száma az elmúlt két év alatt. Pontos statisztikai adatok szerint jelenleg a világon 3.305.119 cserkész van, 493.075-tel több, mint két év előtt.

Halálraposta a ménes a csikókat. Az idei száraz nyáron elszaporodott bögőkög igen sok bajt okoztak a bugaci csikóknak. A bugaci ménest, mely a múlt hónapban készter szétfűtött, ismét mérges bögőkög támadtak meg. A megrázdított lovak vágatni kezdtek és B. Szabó Imre csikós gyalogszerrel állt előbük, hogy megrékezze őket. Az őrt írtában vágatott ménes azonban levezérszűzletelt B. Szabó Imrén. A halasi mentők ösztöretől tagokká és a lovak patái által bezuított homlokai szállították be a kiskunhalasi kórházba, ahol azonnal megoperálták. A szerencsétlen csikósnak agyába fúródott a homlokoson szilánkjai a állapota annyira súlyos, hogy aligha épül fel.

A nemzeti munkaközpont tanulmányi csoportja Németországban

Augusztus 19-én délután indult el a nemzeti munkaközpont „Becsület a munkát“ szabadidő-szervezetének 200 tagu tanulmányi csoportja Németországba. A magyarruhás csoportot a külügyminisztérium részéről Bösörényi László osztályfőnök, a főváros nevében Huszthy Károly tanácsnok bucsuztatta. Végül vitéz Marton Béla, a nemzeti munkaközpont elnöke, szót a tanulmányi csoportporthoz. Azt a reményét fejezte ki, hogy ez a tanulmányi csoport is megbecsülést szerez a magyar névnek, mint ahogy a munkaközpont tagjai megérdemelték az olasz társadalom szívet olaszországi tanulmányutjain. A csoporthoz több képviselő is elkísérte németországi utjára.

Berlinbe másnap estére érkeztek meg. Ünnepi fogadtatásban vett részük, s még aznap este résztvettek a berlini magyarok szentistvánnapj ünnepélyén. Hétfőn Berlin város főpolgármestere fogadta őket, utána megkoszorúzták a hősök sírját.

Házasság esetén nyolcnapi szabadságot és pénzsegélyt kap minden olasz munkás. Az olasz ipari munkásság konfederációja és az ipari munkaadók konfederációja között megegyezés jött létre az ipari munkásság házassági szabadságának ügyében. A megegyezés értelmében minden munkásnak, aki legalább 15 napja van alkalmazásban, házasság esetén nyolcnapi szabadsághoz van joga. A szabadság megkezdésekor minden munkás 350 lírát kap, míg a férjhez menő munkásoknak 250 líra jár.

Benősülnék jobb földműves családba. Harminc év körül vagyok. Vagyonom értéke párezer pengő. Nagy István, Cschi, 12. sz. Vas m.

„Hegyközségi gondolat fejlődése“ címmel Baross Endre dr. országgyűlési képviselő foglalkozik a hegyközségi működésről a Hegyközségi Szemle augusztusi számában. E számban érdeklődést kelt a szőlő melléktermékek feldolgozásáról szóló előadás, amit Douvache, a Nemzetközi Borhivatal igazgatója tartott, majd az amerikai gyümölcsösök ismertetése. A gyümölcsstermés piaci árakuldasáról László Jenő ír megszívlelése méltó cikket, míg a Hegyközségi Élet rovatában a Kecskeiméti hegyközség működését Pataky Ferenc dr. hegyközségi tanács elnök ismerteti. E rovatban az egyes hegyközségek működéséről érdekes hírek találhatók. Az időjárás és a piac rovata továbbra is élénk és érdekes olvasmánya lesz minden szőlőgazdának és gyümölcsstermelőnek. A Hegyközségi Szemle szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. alatt van.

Éltelt borcsempészek. Pestszent-erzsébeten az utóbbi időben nagyszabású borcsempészség folyt. A vámosok a pestszent-erzsébeti rendőrség embereivel leleplezték a csempészeket. Hufnagel Ferenc, Prohászka László, Moldán János, Hacll Károly, Kapcsi László, Mayer Pál, Szabó Károly és a csempésztársaság két vezetője, Mooss Nándor és Engler Ferenc, akik valamennyien többször voltak már büntetve, kerültek a rendőri büntetőbíró elé. Kihallgatás és szembesítés után a rendőrbíró a kilenc borcsempész rendőri felügyelet alá helyezte és közzölte azt is, ha a rendőri felügyelet szigorú intézkedéseit megszegik, hat hónapig terjedő fogházbüntetéssel és kétezer pengő pénzbüntetéssel sújtják őket.

Milyen esetekben fizetődik ki a gyümölcsstermés? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Ismerteti az őszibarackfa nyárvégi nyésését, a különböző gyümölcsfaj-permetező szerek lényegét és előállítási módját, a szilva fergesedése elleni védekezést, a madarak hasznát a gyümölcsösben, a zöldcsigák terjedését a racionalis kihasználását, a számcsova állított és terméketlenségnek okait, az idej albnormis hőségnek a gyümölcsre való hatását, stb. A dusan illusztrált, szines gyümölcsök képtel is közli két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) e lapra való hivatkozással általában küld műveitványismot.

Tizenötévi fegyházra ítélték egy anyagykölt. Ez év tavaszán, Nagypénteken Palásti Imre esongrádi ny. városi tisztviselő valóságilag agyonverte az édesanyját. Az elvetemült ember fölött most ítélekezett a szegedi törvényszék, amely Palástit 15 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

A medve megindította a kaszálógépet. Heisinkiből jelentik: A finn-orosz határ közelében egy finn gazda késő éjszaka arra riadt fel álmából, hogy valaki megindította a kaszálógépet és az javában dolgozik. Az ablakhoz rohantva, nagy megröbbséssel látta, hogy az éjszakai szorgalmas munkás nem más, mint egy hatalmas medve. Az állat, amely valószínűleg előző napokban megleste a gazdát munkájában, nyilván nagyon élvezte a mulatságot, mert megelégedetten dörmögött, miközben a géppel ide-oda robogott az udvaron. A gazdánál nem volt féfegyver és így nem léphetett közbe. Amikor a hajnal első sugárát megjelentek, a medve megelégedte a játékok és visszaholt a közeli erdőbe, ahol aztán nagyobb vadászáság hiába jelle उपेक्षे.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése augusztus hó 31-én lejár, hogy a csatló befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat felszedésüknek beiküldeni, nehogy a lap küldésében fenakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-utca 24.

Különös öngyilkosság. Sashalmon, a Magyar-utca 42. szám alatti lakásán augusztus 20-án este Darázs László 29 éves iparossegéd borzalmas módon kísérelt meg öngyilkosságot. Szerelmű bánatában akart megválni az élettől és zsebkecsével melibe szúrta magát. A kés nem hatolt be a bordák közé, ezért egy néha súlyosval verte be mellette a kezt. A mentők a fiatalembert életveszélyes állapotban vitték a Horthy Miklós-kórházba.

Megnősült az acéltüdőben fekvő amerikai milliomos. Suito Fred, az acéltüdőben fekvő beteg milliomos most hűten felcsügült vette Larkina Teréziát.

Cirkusi orszolan az istállóban. Rigából jelentik: Különös kalandja volt Birkhansné majorosnak, aki a vásárról késő este hazatérve, az istállóban valami állatot látott mozogni. Azt hitte, hogy egy nagy kutya, „Takarodj innen!“, kiáltott és az esernyőjével jól huzott a hátára. Az állat azonban olyan hangot hallatott, amely egyáltalán nem kutyaé volt, mire az asszony megrémülten elrohant. Kiderült, hogy az istálló különös látogatója egy fiatal nőstényorszolan volt, amely a közeli cirkusból szabadult el. A cirkusz emberei, akik üldözésére indultak, hamarosan megérkeztek a majorba és a szőkevényt elvitték. Ellenállást nem fejtett ki és amíg az istállóban rejtőzködött, ott sem tett kárt az állatokban.

SPORTHIREK

A magyar sportnak megint jó hírei vannak. Újabb lendület állapítható meg az egész vonalon.

Galambos az uszójajnokások első napján országos rekordnál győzött a 200 m-es hátúszásban. Lengyel győzte le 3:37.8 p. idővel! Az uszójajnokások második napján megint meglepetés volt. A pécsi Abay-Nemes dr. a 100 m-es gyorsúszásban elsőnek ért be a két nagy favorit, Zólyomi és Eleméri előtt. Ideje 1:01.4 perc.

De nemcsak örvendetes országos rekordról, világrekordról is beszámolhatunk. Szent István napján az országos és meghívásos atletikai versenyen a MAC-staféta a 4×1500 m-es váltó világrekordkísérleti versenyen két tizeddel túlszárnyalta az angol válogatott staféta csúcsátje-sítményét. A MAC Csapat — Rátonyi — Igloi — Szabó összetételű csapata 15:55.4 p-es világrekordal győzött két másik csapat ellen. A staféta tagjai közül legjobb időt Staféta futott (3:57 p.).

Nagy igérettel számolhatunk be a vidéki atletikai bajnokságok eredményei során is. A diósgyőri stadionban Korompay a 200 m-es síkfutásban beállította a vitéz Mészáros-Gara 22.6 mp-es ifjúsági csúcsátje-sítményét.

Berlinben ötnapos küzdelem után döntöttek el az agyagalamblovó világlajnokások. Páratlanul izgalmas küzdelem után, amelyben 13 nemzet részéről 120 versenyző vett részt, a sokszoros világlajnok magyar Lumitzer Sándor dr-nak sikerült visszahódítania elvesztett világlajnok címet. A csapatversenyben Magyarország harmadik lett.

A nagyarányúak ígérkező Balatoni Nemzetközi Sporthéten tíz nemzet 1000 versenyzője tít sportlágban fog küzdeni. A sporthé augusztus 27-én kezdődik.

Rövid
történet

A FENEGYEREK

Irtta: Forgács Ferenc

1.

Angyal Péter volt a becsületessége, de csak „fenegyerek”-nek hívta mindenki ördögi csínyjei miatt. S tényleg, nagyobb csirkefogó alig akad nála a környéken. Bizonyítéka volt a csináltságának a nadrágján állandóan éktelenkedő folytonossági hiánya. Pedig szarvasbőr nadrágot vett neki utóbb már az apja, mert szövetnadrág két napig sem bírta azt a nagy megerőltetést, melyben szinte percről-percre osztályrésze volt.

Hogy egy szarka- vagy varjúfészket kirabolhasson, azért képes volt még a harmadik határba is elkészülni. Barátai sem igen voltak. Aféle magányos rosszcsontként járta külön utjait. Mindig azt akarta, hogy csak az ő akarata érvényesüljön. S aki nem volt vele egy véleményen, annak ütéssel, rugással próbálta magyarázni az igazságát.

Tízéves korában már úgy cigarettázott, mint egy felnőtt. A füstöt — legnagyobb álmélkodásunkra — orrán eresztette ki... és nem lett rosszszul akkor sem, ha két Hercogovinát szívott el egymásután.

A női nem látszólag hidegen hagyta. Leányokkal nem törődött. Legfeljebb akkor volt — úgy amennyire — kedves hozzájuk, ha senki sem látta.

2.

Tízéves elmúlt, mikor elvégezte az elemi negyedik osztályát s beiratott a középiskolába. Édesapja, mint hírlélt, lelkére próbált beszélni a pákosztos gyermeknek s így szólott hozzá:

— Kísíam! Azután most már próbálj egy kicsit megkomolyodni... Légy jó... Tanulj szorgalmasan és fogadd meg a tanár urak tanácsait.

Péter mindent megfogadott és alig várta a pillanatot, hogy az első és egyben végzetes csínyjét elkövetesse.

Középiskolai pályafutásának első napjaiban valahonnan verebeket szerzett és Kerekes tanár ur órája előtt becsapozta őket a katedrafülkébe. Elképzelhető, mily nagy volt szegény Kerekes tanár ur rémülete, mikor kihúzta a katedrafülkét, hogy elővége az osztálykönyvet és váratlanul négy veréb repült egyenesen az arcának, leverve orráról a pápaszemét.

A tettes hamar megkerült Péter szemében. Ki éppen nem csapták a csínyért, de igazgatói megrovást kapott jutalmul s az apjának meg kellett ígérnie, hogy jövőre másik intézetbe viszi.

Igy pendített nyok évig. Nyole évig nyole gimnáziumot boldogított s mindegyik helyen csak egy-egy osztályt végzett. Így szerzte meg kinkeservesen az érettségi bizonyítványt.

— De legalább világot láttam! — dicsékedett büszkeségtől dagadó mellél, ha néha szóba került az ügy.

3.

Már régen nem találkoztunk. Valahogy elsodort bennünket egymás közeléből a sors szele. A napokban azonban rámkialtott valaki a fővárosban, a körút forgatagában.

— Szervusz Kálmán!... Hová jetez?

Megfordultam a hang irányába s legnagyobb meglepetésemre Péter állt előttem kicsit kopott ruhában, kicsit összetörve, de mosolyogva, csillogó szemekkel.

— Dolgaim után lótok-futok —

válaszoltam. — Hát te?... Hogy vagy?... Mit csinálsz?

— Nősülök! — mondta sokat jelentően. — Apróhirdetés utján... mert — tudod, ez ma elég eredményes és divatos —... Itt a hirdetésem szövege. Nesze. Olvasd. — S azzal egy újságpéldányt nyomott a kezembe.

Íme a hirdetés:

„Középmagas, borotvált arcu fiatal-ember vagyok. Unom a magános életet s házasság céljából keresem oly feltűnően szép hölgy ismeretséget, akinek lehetőleg bakfisos termete van és primadonnaszzerű, karcsu testalkatát házasságunk egész tartama alatt megőrzi. Finom ivelésű boka igényeltek s elengedhetetlen kellék két bársonyos és gondosan ápoltt kéz, melyeket szabad óráimban, — ha arra kedvem szottyan — kedvteliséssel és örömmel csókolgathatok. A plombált fogakat nem szeretem. Egészséges, porcellán fogazatnak vagyok a rajongója s aki nem tud párizsiasan, a legújabb divat szerint öltözködni, az nem is jöhet számításba. Nyárra vidéki kastély igényeltek őt holdas parkkal, benne halastóval, melyben esetleg fürödni is lehet. Fővárosi lakásunk legnagyobb fényűzéssel, a legdíszesebb mesterek festményeivel, perzsaszőnyegekkel legyen tökéletesen berendezve. Megjegyzem, jelen pillanatban állás nélküli diplomás vagyok. Több ruhám, mint a rajtam levő nincs. De ez mind nem fontos, ha a fenti kívánalmaknak megfelelő hölgy akad. Nagynénikékkal és gyámokkal nem tárgyalok. Szemölcsös és, anyajegyes pályázók nem jöhetnek figyelembe. Házasságcsédelgők, ugyszintén kalandornők kíméljenek. Választ „Tökéletes boldogság” jeligére főkiadóba kérek.”

— Na? — nézett rám kérdően, mikor elolvastam a hirdetést és szédülve támoilogtam az egyik, közeli hirdetőoszlopnak.

Hirtelen elakadt a szavam. De erőt vettem magamon.

— Ha valaki jelentkezik, úgy tolmácsolod neki őszinte részvéteket — mondtam feleje nyujtva kezem s még mindig szédülve elbotorkáltam.

Légvédelmi riadó

Szabadtéri előadásra is alkalmas szinjáték 3 felvonásban.

Irtta: Bogárn Lajos.

Erdekes és újszerű kísérlet. És hasznos is, amit bizonyít az, hogy a művet az Országos Légvédelmi parancsnokság jóváhagyásával adták ki. A darab előadása maga is légóltalmi gyakorlat érdekes párbeszédék kíséretében s egy gyengéd szerelmi kettőssel fűszerezve. A darab nagyon alkalmas a sok idegenkedést kiváló légvédelmi tanfolyamok megkönnyítésére. Nagy előnye, hogy rugalmas keretben, a levante intézmény népserűsítésével is, sok szereplő foglalkoztatható benne. *Előadása alkalmas a szeptember 24-én tartandó országos légvédelmi nap céljának előmozdítására.* Megrendelhető a szerzőnél (Budapest, XIV., Nürnberg-u. 19., f. 5.). Ugyanott szerethető meg a pénz előzetes beküldés mellett a darab előadási joga is. (Levente-, cserkész-, közművelődési-, kultur-, legény- és ifjúsági egyesületek részére 5 pengő, másoknap 20 pengő.) A szövegkönyv 1 pengő 20 fillér.

Mikor vagy erős...

Ne hidd azt, jámbor atyámfia, hogy csak akkor vagy erős, ha jobban tudsz öklelni a bikanál és szorítani a medvével. Lehet, hogy éppen akkor tudod ki rólad, hogy melyik párod akad és úgy odateremt, hogy nyekkeni sem érsz rá. Vagy egy golyó szalad beléd s vége minden további hivalkodásodnak.

Az erődöt ne csak a karod izmaiban tartsd számon, hanem azon a mondaton is, hogy *többet észlel, mint érvel.* Mert ezt a mondatot nem ok nélkül találták ki. S bizony, bizony sok van benne.

Mert mit ér, ha szörnyű erős a karod, de a lábodon alig tudsz állni. Erős vagy-e akkor?

Az az erős ember, aki nem ismer akadályt. Az az erős ember, aki előre tud jutni. Az az erős ember, akinek a munkája értékes. Az az erős ember, aki nélkülözhetetlen. Aki a maga ura. Aki a családjának oszlopa és eltartója.

Az édesanya, aki mindenét fel tudja áldozni gyermekeiért, erősebb ember, mint a hálátlan vagyuró fia. S a testvér, aki gyengédben megöleli a másikat, erősebb, mint aki vadul eltaszítja.

Az élsz erje utat mutat, a szíve szárnyat ad hozzá. Azokban légy erős, s az akaratod legyőzhetetlenségében. Akkor nem határoz, hogy milyen magasra nőttél s mennyire izmosodtál.

Erős leszel, akit embertársai le nem győzhetnek, a sors meg nem forgathat, a balszerencse le nem tiporhat. Eszed legyőzi a rosszakaródat, szíved lefelegyverzi, akaratod hozzád láncolja.

S nem tud legyűrni az élet sem, a gyengék eltaposója, mert lelked erje mosolyog rajta s győző föltte az értés nyugalmával.

M. J.

A mi költőink

Hivtál Uram...

"Hivtál Jézus: „Jöj és lévess”.
Megyek, Uram, csak meg ne vess!
Oltárodnál térdem állok,
Jöj el Jézus, Téged várlak!
Nyujtsd ki felém áldó kezéd,
Bocsásd meg sok vétkeimet!
Adj lényedből immom-ennem
S mindörökké maradj bennem.
Hivtál, Uram, én eljöttem,
Asztalodnál megnyihültem.

NAGY LAJOS (Révfalúp)

Sorsüldözött

Mögöttem a ködbe illant múlt,
Elöttem a rögös életut;
Rovom fáradtan... lelkeim könnye
hull...
Üldöz a balsors irgalmatlanul!

Csak megyek, küzdök és szenvedek.
Ha néha elesem, — feltelek.
Minden lépésem egy-egy fájdalom,
Könyörgő ima rebeg ajkamon...

S ha majd utam egyszer szakadékkba fut,
Megnyitják előttem a mennyei kaput!
Ifj. TÓTH PÁL (Kardoskut)

Egy bús regény

Hungulat-lámpa, tompa fény,
Kezemben reszket egy bus regény.

Gondolatom egy életem imbolyog,
Fáradt szememben könny szorog.

Szívemben a bánat vert tanyát,
Elrabolta ajkam mosolyát.

Kicsalta szememből a könnyeket,
Siratok egy elmúlt életet.

Szobomban megmaradt a tompa fény,
Kezemből kihullott a bus regény...

SERÁK MÁRTA
(Martonvásár)

IGAZGYÖNGYÖK

A legértékesebb drágák az, amely mindent karcol. de önmagán nem tűr karcolást.

Az emberi szívnek boldogítóbb érzete nem lehet, mint boldogságot látni, melynek alkotói mi vagyunk.
(Eötvös József báró.)

A legnemesebb szív az, amely inkább véreik, semhogy* megsebezzen mást.

Aki haraggal virrad, kárral alkotnyodik.

Mindent a becsületért, a becsületet semmiért.

Találja ki!

Sok olyan magyar szó van, amely visszafelé olvasva is önálló, értelmes szót alkot (pl. zár — ráz) vagy éppen megtartja eredeti jelentését (pl. bab). (Megjegyezzük, hogy a szavak megfordításakor e kettős hangzása is megváltozik, így az szóból sz lesz!) Ilyen megfordítható szavakat kell beküldeni.

A levelezőlapra irt megfejtéseket a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24) kell beküldeni, *tíz napon belül*. Elkészve érkező megfejtéseket nem vesszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előfizetőbarunk tagjai és előfizetési díjhatáruk nincs.

A *Találja ki!* eredményét a 38-ik számban közöljük. A 32-ik számban közölt *Találja ki!* megfejtése:

V
VAS
VASAL
VÁR
VÁROS
VONAT
VAK
P

a vastag betűket összeolvasva a *VASÁRNAP* szót kapjuk.

Beérkezett *hosszont* helyes, két hibás megfejtés. Könyvjutalmat küldtünk

Kálmár József, Balatonederics, László Andor, Győr előfizetőink címére.

Egy kis mosoly

— Aztán mondja csak, okos ez a ló?

— Ugy ám! A multkorjában hármmunknak kellett lefogni, hogy be ne menjen az iskolába...

— Apukám azt üzeni, hogyha a bácsi mégegyszer olyan csunyan tisztítja ki a gallériait, akkor idejön és szétveri az egész boltot...

— Ugy... És mondd csak, fiam, apukád hányas gallett hord?

— Harminchetett.

Szól az izmos vegytisztító:

— Jöhét.

— Mondj egy átlátszó tárgyat.

— Létra.

Beállit egy kisgyerek a borbélyhoz s ijedten körülnéz.

— No, fiam, — szól rá a borbély — mit akarsz? Hiszen alig tíz perce, hogy elmentél!

Szinogva mondja a gyerek:

— Igen, de édesanyám visszaküldött, mert *tulóvidre vágta le a hajamat...*

A kubikusok szakmunkások.

A m. kir. iparügyi miniszter az OKH kötelekében működő földmunkásszövetkezetek és Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának felterjesztésére kimondotta, hogy az ipartörvény alá tartozó vállalatban alkalmazott földmunkás, ha a vállalat körébe vágó termelői munkát (szakmunkát) végez, szakmunkás, ha olyan munkát végez, melynek végzése bizonyos gyakorlati szükségesség és amely munkát arra ki nem oktatott, vagy arra be nem gyakorolt munkásokkal végeztetni nem lehet.

A hivatásos kubikusok a földmunkát ugyanis, köztudomás szerint, hosszás gyakorlat alapján szükséges anyagismeret, természet és építési tudás birtokában szakszerűen és gazdaságosan végzik.

Készárúpiac. Buza új, tiszavidéki 77 kg-os 19.40-19.65, 78 kg-os 19.60-19.85, 79 kg-os 19.80-20.05, 80 kg-os 19.90-20.15, felsőtiszai 77 kg-os 19.25-19.50, 78 kg-os 19.45-19.70, 79 kg-os 19.65-19.90, 80 kg-os 19.75-20.00, duna-tiszaközi 77 kg-os 19.30-19.45, 78 kg-os 19.50-19.65, 79 kg-os 19.70-19.85, 80 kg-os 19.90-19.95, fejérmegyel és dunántúli 77 kg-os 19.40-19.60, 78 kg-os 19.60-19.80, 79 kg-os 19.80-20, 80 kg-os 19.90-20.10, kislétföldi 77 kg-os 14.35-19.55, 78 kg-os 19.55-19.75, 79 kg-os 19.75-19.95, 80 kg-os 19.95-20.05. **Ujrosz pestvidéki** 13.05-13.80, más szárazmázas 13.90-14.10, **Uj takarmányárú:** elsőrendű 16.80-17, középminőségű 16.30-16.50, **Új sórára:** kiváló 21-22, prima 19.50-20.50, sórára 19-19.50. **Új szőlő:** elsőrendű 18.25-18.50, középminőségű 18.15-18.25. **Tengeri:** tisztántúli 18.80-18.90.

Határárpia. Rozs októberre 14.38-14.94; márciusra 13.17-15.10. **Tengeri** augusztusra 18.80; szeptemberre 18.83-18.85; októberre 18.94.

Magpiac. Árak helyi vidéki vasútiállomáson. 100 kilogrammonként, minőség szerint: Biborheremag 60-69, szőszbüköny 43-45, Viktória-borsó 17-18.50, expressz-borsó 17-18.25, lencse, nagy 36-47, közép 27-33, kicsi 23-26, repce olajjáró paritásban 26.75-27, újadalmi kék mák 96-98 P.

Abraktakarmány. Árak métermázsánként kicsinyben Budapesten: árpa-szárpa 15, borsóhéj 13, buzokóra 13.70-14.20, buzatakarmányszár 15.50-16, napraforgómag 14.50, kókuszmag 13.75-14.25, repcefogácsa 11-11.60, lenmagfogácsa 16-16.50, szárított repászetet 12.50, rozskóra 14, melész 10, balliszt 45 P.

Takarmány. Árak métermázsánként pengőben: rétiszéna IIa 5.50-5.80, IIIa 4-5.30, moha-széna 6.60-7.60, lucerna-széna 6.50-10.50, zabosbüköny-széna 6.70-7 P.

Tenyészmarhák és jánosok. Ia helyi földi jármosok (tarka) és bedálltani való tinó 54-58, Ia helyi földi jármosok (fehér) és bedálltani való tinó 58-65, 1 1/2 éves üsző 45-55, 1 1/2 éves tinó 48-55, fiatal friss fejestében 75-95 fillér kg-ként.

Vágómarha. Árjegyzés élőszuliban: Bika, tarka, Ia 50-63, IIa 50-58, IIIa 37-48, ökrök, magyar, Ia 66, IIa 56-56, IIIa 35-42, tarka, Ia 72, IIa 50-68, IIIa 34-49, ténken, magyar Ia 46-48, IIa 39, tarka, Ia 61-68, IIa 46-60, IIIa 33-44, biraly, 33, növendék 40-67, kicsontozott való 21-32 fillér kg-ként.

Borjú. Árjegyzés élőszuliban: Ia 87-90, kivételesen 92, IIa 77-86, IIIa 75 fillér kg-ként.

Ló. Csikó 90-140, igaz kocsiló (nehéz nyugati fajta) 400-750, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 310-600, alárendelt 160-290, vágóló 20-190 P.

Juh. Külföldnek megfelelő Ia fiatal ür, darabonként 50 kg szuliban 44-48, Ia fiatal bárány, páronként legalább 80 kg szuliban 50-55 fillér kg-ként, etetés-itatás után gazdaságban mászával, 3 kg szulelevonással.

Sertés. Ia uradalmi 108-100 1/2, IIa uradalmi 107-108, Ia szedett 103-104.

kivételesen 105, IIa szedett 96-101, IIIa szedett 85-94, öregsertés 84-96, angol tökesertés 100-108, kivételesen 104, angol sonkasültő 92-103 fillér kg-ként, élőszuliban.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőr piaci árak: Marhabőr: minden szuliban, magyar 108-110, tarka 118-120, bívalybőr 65, borjubőr, hosszú lábálal 145-153, rövidlábás borjubőr 155-163, masgárjás birkabőr 50-60, báránybőr 70-80 fillér élőszuliban, kg-ként.

Toll. A tollpiac kissé megelénkült. A helyi földi irányúak a következők: Iaa Ruport 7-7.20, IIa Ruport 5-5.20, IIIa 3.80-4, IIIa Ruport 2.50-2.90, hízott toll 3.85-4, Ia fozott toll 5.20-5.30, IIIa fozott toll 2.90-3, Ia pehely 11.40-11.50, IIa pehely 8.50-8.60, fehér kacska 3.85-3.90, szürke kacska 2.10-2.20 pengő, tarka csirke 27-35 fillér.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 140-156, sózott 160-200, füstölt 170-240, háj 150-168, tepertő 160-220, sertészsír helybeli 148-168 fillér kg-ként.

Vad és vadhus. Óz, gerinc 400-450, comb 220-280, többi része 30-100 fillér kg-ként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 200-400, ponty 160-240, kárász 120-140, compó 120-160 fillér kg-ként. Rák darabonként 12-60 fillér.

Baromfi és tojás. **Élő baromfi:** Tyúk 200-350, csirke, rántani való 190-150, sütni való 150-250 fillér darabonként. **Leőtt baromfi:** Tyúk 160-200, csirke, rántani való 220-360, sütni való 220-360, ruca, hizott 140-210, lud, hizott 140-200, libamáj, nagy 500-900, kicsi 300-500 fillér kg-ként. Teotafjós 10 darabig 8-10, főzöttyűs 6.5-8, apró 6.5-8 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefőzött tej 10-12, aludt tej 80-100, tejszín 180-220, tejföl 110-120 fillér literenként. Centrifugált vaj 360-370, főzöttvaj 280-320, tehénúró sovány 50-80, juhtúró 160-220, kevert túró 140-180, juhsajt 200, trappista 200-260 fillér kg-ként.

Zöldszé. Sárgarépa 4-12 (csom.), petrezselyem 4-12 (csom.), zeller 2-12 (db-ja), kalarabé 4-8 (db-ja), karfiol 80-120, vöröshagyma, makói 10-14, közönséges 10-14, fokhagyma 16-32, cékla 12-24, fejeskáposzta 16-24, savanyított káposzta 36-40, kelkáposzta 20-32, vöröskáposzta 18-30, fejessaláta 5-12 (db-ja), torma 40-120, burgonya: Gülüba 11-14, nyári rózsás 12-14, EHa 9-12, tömött csiperkegomba 180-360, székfűgomba 240-280, szárított 800-1000, uborka, savanyítani való 20-36, nagy, salátának való 12-26, zöldpaprika, apró, hegyes 16-28, nagy, lötneti való 16-32, tök, főző 5-10, paradicsom 8-14, zöldbab 16-32, vajbab 16-32, zöldborsó, hüvelyes 70-100, gonya: Gülüba 11-14, nyári rózsás sóska 20-28, paraj, tisztított 20-28, feketeterék 12-20 fillér kg-ként. Zöld tengeri darabonként 4-8 fillér.

Gyümölcs. Alma 14-50, körte 16-56, szilva, magbaváló 18-32, nem magbaváló 8-18, szilvaiz 120-160, gyümölcsiz 120-280, ringló, nemes 28-56, békzi való 16-40, őszibarack, fehér 16-40, piros 16-96, görögdió, faj 10-18, sárgadinnye, faj 8-18, csemege-szilva 36-58, közönséges szőlő 28-36, dióbel 400-500, mogyoróbel 420-520, héjazott mandula 400-640 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édesnemes 420-580, félédes 400-480, rózsás 320-380, mák, kék 140-180, pergetett méz 180-200, kőmennyag 200-320, házi-szappan, szín 96-120, közönséges 60-96 fillér kg-ként.

Szész. A szeszgyedáruságnál a forgalom az összes szeszfeleségekben e héten is önként volt, az árak nem változtak.

Gyümölpálinka. Egyes gyümölcs-pálinkafélékből a kínált és héten még mindig nagyobb volt, mint a kereslet és csak kisebb tételekben volt forgalom, tartott árazakon. A törkölypálinka 3.70, a seprőpálinka 3.75-3.80, az új barackpálinka, minőség és mennyiség szerint, 5.20-5.60, az operpálinka 4.40-4.60, a borpálat avinálási céokra 3.70, a szilvium (régi ár) 5.20-5.50 pengőig terjedő áron kelt el, 10.00 literfokont (III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó).

Idegen pénzek vételi és eladási ára. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többre kerül száz darab:** angol font 1600-1620; dollár 340.70-344.70; kanadai dollár 332-337; hollandi forint 182.90-184.90 pengő. **Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:** Csehkrona 7.50-11.80; lengyel zloty 61-63; szerb dinár 6.50-7.90; francia frank 9-9.20; román leu 2.60-3.46; bolgár leva 3-3.60; olasz lira 16.90-17.90; svájci frank 77-77.90 pengő. Ezekhez az árukhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Augusztus 27., vasárnap: Budapest (állatv.), Füzegymart, Poroszló, Tiszaföldvár. — **Augusztus 28., hétfő:** Budapest (állatv.), Csökölly, Décs, Dunaszekcső, Irsa, Hatvan (állatv.), Jászákóhalm, Kisvárd, Köveskál, Lovászaptona, Máriapócs, Nagykőrös, Poroszló (állatv.), Sátoraljaújhegy, Szentmártonkát, Szécsény, Tiszaföldvár, Úszód, Vác, Zala. — **Augusztus 29., kedd:** Bátor, Iván, Budapest, Kapuvár (állatv.), Köröshegy, Majs, Nagykőrös, Hatvan, Nyírcsád, Perkáta, Sásd, Sátoraljaújhegy, Szentgál, Tata, Zalaalövő. — **Augusztus 30., szerda:** Budapest, Gyula, Hárómfa, Kiskunhalas, Tata. — **Augusztus 31., csütörtök:** Budapest, Gyula, Istváni, Kiskunhalas, Tabajd, Tápógyörgye, Tormaszentandrás. — **Szeptember 1., péntek:** Buj, Budapest, Celdömök, Csurgyó, Gyula (állatv.), Igal, Kémes, Köröstarcsa (állatv.), Nádás (állatv.), Villány, Zalaszentgrót. — **Szeptember 2., szombat:** Bars, Budapest, Köröstarcsa, Resznek.

Arany- és ezüstpénzek

Ezüstpénzek: Egy darab egykoronás 33 fillér; kétkoronás 76 fillér; ötkoronás 1 pengő 76 fillér; régi egyforintos 88 fillér.

14 karátos tömörarany grammonként 4 pengő 50 fillér.

Szárany kilogrammja 5800 pengő. Szézeüst kilogrammja 90 pengő.

RÁDIO

Budapest I.

VASÁRNAP, VIII. 27.

8: Szózat. **Utána:** Hanglemek 8.45; Hírek. 9: Unitárius istentisztelet. 10: Református istentisztelet. II: Róm. kath. istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vízállás. 12.30: Operaházi zenekar. 13.50: „Világíró”, 14: Hanglemek. 14.40: **Hitler birodalmi vezér és kancellár Tammenberghen elmondott beszédének ismertetése.** (A beszédet II. 11. 11.55 perctől 12.30-ig közvetít.) 15: Előadás. 15.45: Szalonzene. 16.30: „Himfy”. 17: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 17.10: „Kerner István emlékezete”. 17.30: Magyarország-Lengyelország válogatott labdarúgó mérkőzés II. félidőnek közvetítése a Varsói Hadsereg Stadionból. 18.25: „Erdélyi dalok, székely nóták”. 19.15: Hírek. 19.25: „Három a kislány”, Operett. Zenejét Schubert műveiből összeállította Berté. 21.40: Hírek, időjárás, sporteredmények, hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 22: Tánccsere. 23: Cigányzene.

HÉTFŐ, VIII. 28.

12.10: Szalonzene. 13.30: Hanglemek. 16.15: Diákféltóra. 17.10: Szimfonikus zenekar. 17.35: Ki volt Garay „Háry Jenos”? 18.20: Tibor Zoltán énekel. 18.50: „Mi a magyar alkotmány”. 19.25: Balázs Gyula dr. magyar nótákat zon-

Mezőgazdasági rádió-előadások

BUDAPEST I.
Augusztus 27., vasárnap d. u. 3 óra:
Időszerű gazdasági tanácsadó.

BUDAPEST II.
Augusztus 29., kedd d. u. 7.30 óra:
Mezőgazdasági félóra.
Szept. 2., szombat d. u. 7.25 óra:
Mezőgazdasági félóra.

gorázik. 19.40: „Weekend Siófokon”, Hangjáték. 20.20: Operaházi zenekar. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Cigányzene. 23: Hanglemek.

KEDD, VIII. 29.

12.10: Jámber László énekel. 13.30: Rendőrzene. 16.15: Mesék. 17.10: Cigányzene. 18: „Andrássy Géza gróf emlékezete”. 18.30: Szalonzene. 19.25: Humoreszk. 19.40: „Tosca”. Dalm. Zenéjét szerezte Puccini. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Jazz. 23: Magyar Ferék énekel.

SZERDA, VIII. 30.

12.10: Hanglemek. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákféltóra. 17.10: Katonazene. 17.50: Magyar-országi műsor. 18.20: Rajkó-zenekar. 19.25: Valentine Ríves zongorizál. 19.50: „Nagy-Magyarország egy magyar író emlékeiben”. 20.20: Paló Imre, operaházi tag énekel. 20.50: „A leventeközvetítő tanfolyam záróünnepélye”. Tápósiújlón. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Cigányzene. 23: Szalonzene.

CSÜTÖRTÖK, VIII. 31.

12.10: Éneknégyes. 13.30: Országos Postászenekar. 16.15: Házartási előadás. 17.10: „Madár vagy emelt”. Természettudományi előadás. 17.40: Horti Lajos magyar nótákat énekel. 18: „A legelőművelés, riasztási és előttétési rendeletek ismertetése”. 18.50: Cseveges. 19.25: Szalonzene. 20.35: „A lőcsei bíró lány”. Vidám hangjáték. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Jánina Hubert, a varsói operaház tagja énekel. 22.35: Tánccsere. 23.30: Cigányzene.

PÉNTEK, IX. 1.

12.10: Cigányzene. 13.30: Korponay Valéria énekel. 16.15: Diákféltóra. 17.10: Szalonzene. 18: „Cseveges a francia (prodalom)”. 18.30: Gordonkanégyes. 19.25: Harmonikaszmók. 19.45: „A magyarországi bölcsőke”. 20.10: „Népszerű operaközvetítő”. 20.50: Külügyi mezejóra. 22: Cigányzene. 23.30: „Havaj-dalok”.

SZOMBAT, IX. 2.

12.10: Beszékert-zenekar. 13.30: Hanglemek. 16.20: „Északi messék”. 17.10: Novella Petőfi életéből. 17.35: „Mit kíván a közönség”. Hanglemek. 18.05: Magyarország-Franciaország vízilabdamezőkörös második félidőjének közvetítése. 18.35: Koréh Endre, operaházi tag énekel. 19: „Halifax angol külügyminiszter”. 19.25: Cigányzene. 19.50: „Fűszer és csmege”. Egy régi bolt története három felvonásban. Irta Csathó Zoltán. 21.40: Hírek. 22: M. Hir Sári zongorán. 23: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, VIII. 27. 11: Cigányzene. 11.35: **Hitler birodalmi vezér és kancellár beszédének ismertetése.** 15.05: Hanglemek. 17.30: Harmonikaszmók. 18.05: Cigányzene. 18.35: Hangverseny. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.50: Cigányzene. 21.35: Időjárás. 21.40: Hanglemek. — **Hétfő, VIII. 28. 17.45:** Zenekar. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Felolvasás. 20.50: Tánccsere. 21.35: Időjárás. 21.40: Cigányzene. — **Kedd, VIII. 29. 19:** Felolvasás. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.35: Időjárás. 21.40: Hanglemek. — **Szerda, VIII. 30. 17.45:** Dalárda. 19.30: Felolvasás. 20.20: Hanglemek. 21.35: Időjárás. — **Csütörtök, VIII. 31. 19.30:** Előadás. 20: Hírek. 20.20: Katonazene. 21.35: Időjárás. 21.40: Hanglemek. 22: Cigányzene. — **Péntek, IX. 1. 18.10:** Szalonzene. 19.30: Felolvasás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.35: Időjárás. — **Szombat, IX. 2. 19.25:** Előadás. 20: Hírek. 20.20: Felolvasás. 20.50: Hanglemek. 21.35: Időjárás. 21.40: Szalonzene.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVÉS SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

Mutasd meg ismerőseidnek a
VASÁRNAP-ot!